

JMG – INSTITUTIONEN FÖR JOURNALISTIK, MEDIER OCH KOMMUNIKATION

“OM DU VILL UPPLEVA ÄKTA KÄRLEK & FÅ DITT HJÄRTA KROSSAT”

En tematisk innehållsanalys av den svenska BookTok-gemenskapen på det sociala mediet TikTok

Louise Lindquist, Alva Lundmark & Tuva Rosén

Uppsats/Examensarbete:	15 hp
Program och/eller kurs:	Medie- och kommunikationsvetarprogrammet
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Ht 2022
Handledare:	Malin Sveningsson
Kursansvarig:	Malin Sveningsson

Abstract

Uppsats/Examensarbete: 15 hp
Program och/eller kurs: Medie- och kommunikationsvetarprogrammet
Nivå: Grundnivå
Termin/år: Ht/2022
Handledare: Malin Sveningsson
Kursansvarig: Malin Sveningsson

Sidantal: 61
Antal ord: 20 164

Nyckelord: Sociala medier, TikTok, BookTok, Bokgemenskap, Läsaridentitet, Bokläsning, Performativity Theory, Social Worlds

---

Syfte: Syftet med studien är att undersöka fenomenet BookTok i en svensk kontext för att förstå hur det, som en gemenskap, bidrar till att främja och framställa bokläsning som attraktivt.

Teori: Performativity Theory, Social Worlds

Metod: Tematisk innehållsanalys

Material: Videoklipp publicerade på TikTok under hashtaggen #swedishbooktok.

Resultat: Studiens resultat indikerar i linje med tidigare forskning att den digitala bokgemenskapen BookTok även i en svensk kontext fungerar som ett socialt utrymme där deltagarna kan ge uttryck för den egna identiteten. Användning av hashtaggar är grundläggande för gemenskapens existens då det är genom dem deltagare kan identifiera varandra. Den typen av innehåll som är vanligast förekommande inom den svenska BookTok-gemenskapen är rekommendationer och läsoplevelser och vi finner att gemenskapens deltagare lägger stor vikt vid innehållets visuella utformning. Vidare främjar BookTok bokläsning bland ungdomar på ett mer attraktivt vis än kampanjer genomförda från vuxet håll genom att sätta läsning i ett större sammanhang som kommuniceras av ungdomar själva i form av underhållande medieinnehåll.

Tack till

Vår handledare Malin Sveningsson för all vägledning och stöttning under arbetets gång.

Alla bok- och läsintresserade ungdomar på TikTok som gjort studien möjlig.

Oss själva, för att vi kämpat och stått ut med varandra in i det sista för att skapa bästa möjliga forskningsbidrag.

Executive summary

Today Swedish youth are increasingly spending more time on social media meanwhile the degree of book reading is decreasing. This development has led to negative consequences like inferior performance amongst Swedish students. Campaigns to promote reading have been put to action by educational institutions and other authorities without much success. Youth seem to connote book reading with schoolwork and it is seen as an activity rewarded by adults. It is therefore possible that campaigns created by youth themselves might be more effective, and a phenomenon that can be seen as such a campaign is BookTok.

BookTok is a digital community centered around books and book reading that sprung to life on the social media TikTok in the year of 2020. TikTok has grown continuously since its launch in 2018 and it can for sure be said to play an important role in today's media landscape. The platform provides users with the opportunity to record, edit, share and consume short videos, and the content that reaches the user is heavily ruled by algorithms. The content mainly reaches the user through the platform's For You Page (FYP) which consists of an endless flow of personalized videos. When it comes to Swedish TikTok users the main group are adolescents and young adults born in the decade of 2000.

Reading is of great importance for adolescents' cognitive developments and it can also be seen as enriching through a cultural perspective. We therefore believe that it is of importance to research new ways through which book reading can be promoted amongst adolescents. Further, it is of high relevance for media- and communication studies to research new media technology and its effects on users' consumption and habits, as well as how new media can replace others.

Earlier research about BookTok and digital book-communities in general state that an important aspect of the phenomenon is its social functions, and BookTok can be seen as a social venue where individuals interact through a shared interest. Earlier research also emphasized that individuals, through participation in the BookTok-community, can create their own BookTok-identities. We feel that the existing research lacks a deeper analysis of how BookTok functions as a breeding ground for a sense of community and creation of the identity amongst adolescents. Furthermore, none of the studies were performed in a Swedish or even European context. The aim of this study is therefore to research BookTok through a Swedish context in order to understand how it, as a community, contributes to promote and portray book reading as attractive among Swedish youth. Our hope is that the study will help broaden the knowledge about digital communities mediated through social media, and the following research questions were created based on the purpose of the study: (1) *Which type of content do Swedish BookTokers post?*, (2) *How does content posted by Swedish BookTokers portray book reading as attractive?*, (3) *How do the participants present themselves as BookTokers?*, (4) *How is the BookTok-community constructed and maintained?*

Two theories were applied in order to answer the third and fourth research question: *Performativity Theory* and *Social Worlds*. The use of performativity theory was inspired by Dezuanni et al. (2021) who applies its framework in their research of digital book-communities. Dezuanni et al. (2021) suggests that performative actions constitute reader identities and that individuals can position themselves through participation and sharing of

content. Accordingly, Performativity Theory is applied in order to help us answer how users portray themselves as BookTokers. Social Worlds, on the other hand, is instead applied in order to help us identify the actions that construct and maintain the community. The theory originates from Shibutani (1986) who describes that communities in modern society stem from shared interests rather than a shared geographic location, and these social worlds are constituted by human relations and communicative actions.

Through the approach of a qualitative content analysis we are able to research and understand the content of a media text. We therefore chose to apply the method of thematic analysis, a flexible and adaptable qualitative method that is neither attached to a specific design nor theory, and that can contribute with detailed and rich descriptions through identification and analysis of patterns and themes. The study was divided into two parts, a general thematization and an in-depth analysis of chosen aspects. A guide for the study's research process and a schedule for analysis was created in order to ensure that all writers based their interpretations on the same conditions. The general thematization was performed through an analysis of 120 videos collected from TikTok under the hashtag #swedishbooktok. After defining common themes in the content produced by Swedish BookTokers a closer analysis of how the content under each theme portrays book reading as attractive was performed. Lastly, the in-depth analysis of two chosen themes was performed with the help of the theoretical framework and the schedule for analysis.

Five common and recurrent themes were found through the general thematization: *recommendations, reading experiences, inviting content, textual content and dramatized content*. The two most common themes were found to be recommendations and reading experiences. Content categorized as recommendations is made up of book recommendations mediated through different formats like reviews and hauls. Content categorized as reading experiences is made up of portrayals of experiences related to books and reading, often communicated with a comical touch. Through analyzing how the content under each theme contributes to portray book reading as attractive it became clear that a majority of the creators put in a lot of work when it comes to the aesthetic design of the content. The videos are consequently produced, often follow a distinct structure and the implementation of visual elements like text, digital stickers and props create an aesthetically satisfying expression.

Recommendations and reading experiences were chosen to be researched further in the second part of the study, the in-depth analysis. The results of this analysis show a number of shared performative actions through which Swedish users present themselves as BookTokers. Physical books are shown, hashtags that include the word BookTok are used and a love for reading is expressed. Hashtags were also shown to play an important role for the community's existence, since it is through them that participants are able to find each other. We also found a number of factors that construct and maintain the BookTok-community, for example content created by youth, appreciation of young adult literature, relatable content and appreciation of books' physical form.

The in-depth analysis allowed us to identify different BookTok identities, amongst them the feminine BookToker who positions themselves as feminine through including typically feminine features in their content. We also observed a strong majority of female participation, which might stem from the fact that Swedish girls read more than boys in general. We also found that the feminine BookToker often discusses feelings a specific book might produce

and how books have made an impact on their emotional life, which goes in line with earlier research that indicates that many adolescents mainly connect with books through emotional response. Further we believe that BookTok promotes book reading as attractive in a more effective way than campaigns created by adults and institutions since it is created by youth themselves and mediated in ways familiar to individuals that have grown up with social media. The community also works as a social venue where book reading is applied in a larger context. In line with earlier research we found that BookTok provide youth the opportunity to engage in book reading in ways that both include development of the identity and social interaction.

BookTok and digital book-communities in general are still relatively unexplored in the European context, which means that further research is required in order to make more general statements. To increase the understanding of adolescents' motives for participation in digital book-communities and book reading in general further research should focus on participants' and recipients' own experiences and perceptions of the BookTok-community. Another aspect we consider to be of interest to investigate further is that a strong majority of the community's participants are women, this in order to gain more knowledge about how to increase the rate of book reading amongst young men. But also to research further how the community might work as a safe space for young women.

Innehållsförteckning

Ordlista

1. Inledning	1
1.1 Studiens relevans	2
2. Bakgrund	5
2.1 Ungdomars medieanvändning	5
2.2 Vad är TikTok?	5
2.3 TikToks algoritmer	6
2.4 Vad är BookTok?	6
3. Tidigare forskning	7
3.1 Ungdomar och läsning	7
3.2 Ungdomar och sociala medier	8
3.3 Vad vet vetenskapen om TikTok?	8
3.4 Vad vet vetenskapen om digitala bokgemenskaper?	10
4. Teori	14
4.1 Performativity Theory	14
4.2 Social Worlds	15
5. Syfte och frågeställningar	17
6. Metod	18
6.1 Kvalitativ innehållsanalys	18
6.2 Guide för undersökningens tematiska analysprocess	19
6.3 Del 1 – Övergripande tematisering	20
6.3.1 Urval	20
6.3.2 Material	20
6.3.3 Tillvägagångssätt för analys	21
6.4 Del 2 – Djupgående analys	21
6.4.1 Urval	21
6.4.2 Material	22
6.4.3 Tillvägagångssätt för analys	22
6.5 Metoddiskussion	22
6.5.1 Metodkritik	22
6.5.2 Reflektion över tillvägagångssätt	23
7. Resultat	25
7.1 Del 1 – Övergripande tematisering	25
Rekommendationer	25

Läsupplevelser	26
Inbjudande innehåll	28
Textuellt innehåll	29
Dramatiserat innehåll	29
7.2 Del 2 – Djupgående analys	31
7.2.1 Rekommendationer	31
Innehåll	31
Tolkning	34
7.2.2 Läsupplevelser	37
Innehåll	37
Tolkning	40
8. Slutdiskussion	43
8.1 Slutsatser	43
8.2 Reflektioner kring resultaten	44
8.3 Reflektioner kring arbetet	46
8.4 Vidare forskning	47
Referenser	48
Bilagor	52

Ordlista

TikTok = Ett socialt medium tillgängligt i appformat där användare kan spela in och dela korta videoklipp med varandra.

Hashtagg (#) = Ett verktyg för att sortera och kategorisera innehåll i sociala medier. Det fungerar även som ett effektivt verktyg för att nå ut till andra användare med liknande intressen.

BookTok = En digital bokgemenskap som tar plats på plattformen TikTok vars innehåll ofta märks med hashtaggen #BookTok, eller in en svensk kontext #swedishbooktok.

BookToker = En benämning för kreatörer som publicerar eget innehåll inom BookTok-gemenskapen.

For You page (FYP) = Ett algoritmstyrt innehållsflöde som möter användaren direkt när TikTok-appen öppnas och som förser användaren med en oändlig mängd personanpassade videoklipp.

Sounds = Ljud som används i videoklipp publicerade på plattformen TikTok kallas för sounds. Sounds är antingen hämtade från TikToks ljudbibliotek eller inspelade av användaren själv. Det är vanligt förekommande att sounds blir virala och därmed används av en stor mängd användare.

1. Inledning

Det digitala medielandskapet är under ständig förändring då nya plattformar och former för kommunikation oupphörligen utvecklas. Sociala medier har öppnat upp en helt ny dimension av medielandskapet där gränsen mellan vem som är producent och konsument suddats ut (Miller, 2020:104), och där ungdomar och unga vuxna idag spenderat alltmer tid. Ett annat medium som ungdomar i kontrast prioriterar allt lägre och ofta ser som ointressant, tråkigt och premierat av vuxenvärlden är böcker. Enligt Johnsson-Smaragdi och Jönsson (2006:38) kan denna negativa inställning tänkas grunda sig i att bokläsning är tätt sammankopplat med skolan och skolarbete och därmed inte associeras med fritid. Denna syn på böcker och läsning kan tänkas smitta av sig på rollen som bokläsare och är därför inget som eftersträvas bland skolungdomar. Ett fenomen som möjligtvis kan bidra till att förändra synen på bokläsning bland ungdomar är BookTok, en digital bokgemenskap på den sociala medieplattformen TikTok.

Att ge varandra tips, recensera och diskutera böcker och läsning på TikTok är en trend som växt fram i form av den internationella gemenskapen BookTok sedan år 2020 (Jerasa & Boffone, 2021:221). Flera studier betonar gemenskapens sociala funktion och beskriver det som ett socialt utrymme där individer interagerar med varandra utifrån det gemensamma intresset för läsning (Perkins 2017., Paladines & Aliagas, 2022., Dezuanni et al., 2022., Guíñez-Cabrera & Mansilla-Obando, 2022). Genom att delta och publicera eget bokrelaterat innehåll kan gemenskapens deltagare även bygga egna läsaridentiteter, och därmed framställa sig som så kallade BookTokers (Paladines & Aliagas, 2022., Dezuanni et al., 2022). Deltagandet kan utifrån detta tolkas som performativa handlingar genom vilka individen kan "skapa sig själv" (Dezuanni et al., 2022:358). Deltagandet blir på så vis en meningsskapande process för individen som dessutom bidrar till att upprätta och forma själva gemenskapen, och möjligheten att just etablera en gemenskap är något som BookTokers själva värderar högt (Dezuanni et al., 2022:358, Guíñez-Cabrera & Mansilla-Obando, 2022).

Idag finns det ett stort samhällsligt intresse i att öka graden av bokläsning bland svenska ungdomar genom läsfrämjande kampanjer. Den statliga myndigheten Kulturrådet har exempelvis i uppdrag att initiera läsfrämjande insatser (Kulturrådet, u.å.). Detta intresse grundar sig i att ungdomar idag läser allt mindre och istället, som tidigare nämnt, spenderar allt mer tid på sociala medier. År 2021 genomförde Statens medieråd rapporten Ungar och Medier som visar att 86 procent av ungdomar i åldrarna 13 till 16 använder sig av sociala medier dagligen, och bland ungdomar i åldrarna 17 till 18 ligger siffran på hela 90 procent. Samma rapport visar i kontrast att endast sju till åtta procent av ungdomar i åldrarna 13 till 18 ägnar sig åt bokläsning dagligen. Trots genomförda kampanjer pekar statistiken alltså på att graden av läsning bland svenska ungdomar är fortsatt låg. Detta är problematiskt i relation till att svenska ungdomar presterar allt sämre i skolan, vilket OECD:s rapport från 2016 visar. I rapporten med namnet "Low-Performing Students" konstateras det att Sverige har genomgått en dramatisk ökning gällande andelen lågpresterande elever inom samtliga skolämnen sedan år 2000. Att svenska elever presterar sämre beror såklart på en rad olika faktorer, alltifrån förändrad utbildningspolitik till ökad segregation. Att just bokläsning minskat kan dock tänkas vara en bidragande faktor, eftersom läsning är viktigt för barn och ungdomars språkutveckling, vilket i sin tur är avgörande för hur de presterar i samtliga skolämnen (Skolverket, 2022).

Genomförda kampanjer verkar alltså inte ha någon större genomslagskraft för att öka bokläsning bland ungdomar. Däremot erbjuder BookTok möjligheten för ungdomar själva att framställa en positiv bild av rollen som bokläsare, vilket kan tänkas vara mer effektivt än de insatser som genomförs från vuxenvärldens håll genom utbildningsinstitutioner och myndigheter. Idag har hashtaggen #booktok 87,3 miljarder visningar på TikTok och #swedishbooktok 22,6 miljoner (data hämtad från TikTok 3 november 2022). BookTok har även uppmärksammats utanför TikToks gränser och idag har flera svenska bokhandlar specifika avdelningar tillägnade just BookTok. Detta gör att vi anser gemenskapen extra intressant att undersöka, att den lyckats påverka till den grad att det sträcker sig utanför internet. BookTok verkar med andra ord ha en faktiskt påverkan på individers handlingar och kan därmed tänkas bidra till att återinföra läsning i ungdomars vardag, vilket i sin tur skulle bidra till att lösa den problematik som bokläsningens nedgång fört med sig.

1.1 Studiens relevans

Att undersöka BookTok närmare är i hög grad av samhällsrelevans då läsning är av stor vikt för hur ungdomar presterar i skolan, vilket i sin tur påverkar vilka möjligheter de har i det resterande vuxna yrkeslivet. Som ovan nämnt utvecklar barn och ungdomar sina språk- och skrivkunskaper genom läsning vilket är grundläggande för att de ska klara av samtliga skolämnen (Skolverket, 2022). Forskning har dessutom visat att läsning stärker individens eget tänkande genom att bidra med nya koncept och idéer som breddar världsbilden (Johnsson-Smaragdi & Jönsson, 2006:521). Genom att undersöka BookTok kan vi anskaffa ny kunskap som ger oss en insyn i vilka metoder som är effektiva när det kommer till att öka graden av läsning bland ungdomar. Därmed är forskning om det valda fenomenet av relevans för utbildningsinstitutioner.

Läsning kan även ur ett kulturpolitiskt perspektiv ses som berikande, och skönlitteratur är en uttrycksform som bör värnas om i en tid där andra medieformer tar allt större plats. År 2012 genomförde regeringen en litteraturutredning i syfte att kartlägga litteraturens ställning i Sverige och identifiera utvecklingsområden. I utredningen fastställs det att en välfungerande och bred marknad för böcker är viktigt för att värna såväl yttrandefriheten som det offentliga samtalet i det demokratiska samhället, samt utvecklingen av det svenska språket (SOU, 2012:468). Därmed är fenomenet BookTok, som kan tänkas hjälpa till att stärka böckers ställning, även relevant ur detta perspektiv.

Dessutom är det inom medie- och kommunikationsvetenskapen av hög relevans att undersöka hur ny medieteknik påverkar användares konsumtion och vanor, samt hur nya medier kan ersätta andra (Institutionen för journalistik, medier och kommunikation, 2021). BookTok är ett tydligt men relativt utforskat exempel på hur ny medieteknologi kan förflytta gemenskaper från analoga till digitala miljöer, i och med att BookTok exempelvis kan tänkas ersätta fysiska bokklubbar. Enligt Thompson (2020:3) har forskare inom samhällsvetenskapen inte gett tillräckligt stort utrymme åt den centrala roll som utvecklingen av kommunikativa medier spelat i förandet av det moderna samhället. I enlighet med Thompson beskriver Van Dijck och Poell (2013:2-3) hur sociala medier under de två senaste decennierna kommit att bli en basal del i människans vardagsliv, och för resonemanget att vi måste undersöka social medielogik för att kunna förstå hur det nya medielandskapet omformar den sociala ordningen. Van Dijck och Poell (2013:8) lyfter även att sociala medier erbjuder användare möjligheten att välja ut andra att knyta an till och kommunicera med, vilket ger upphov för skraddarsydda

nätverk och gemenskaper: något TikTok i allra högsta grad erbjuder och som BookTok är ett tydligt exempel på.

Ungdomars deltagande på sociala medier och online-gemenskaper är båda områden som har forskats på tidigare. Den forskning som idag finns om TikTok berör främst motiven bakom användandet av plattformen, samt algoritmens viktiga roll. Den forskning vi saknar är sådan som undersöker och djupdyker i hur TikTok som plattform kan fungera som en grogrund för gemenskapsbyggande och identitetsskapande bland ungdomar. När det gäller den specifika gemenskapen BookTok saknas forskning i stort sett helt. Genom sökningar i databaserna ProQuest Social Sciences och Scopus har endast sex stycken relevanta artiklar hittats där BookTok undersöks. Dessa artiklar ger endast en relativt ytlig bild av varför gemenskapen växt sig så stor och hur kreatörer tagit till TikToks funktioner för att ge läsintresset bland ungdomar ett uppsving. De lyfter inte på ett djupare plan hur identitetsskapande och gemenskapsbyggande bland ungdomar kommer till uttryck inom BookTok, och dessutom är ingen av studierna genomförda i en svensk eller ens europeisk kontext. Här finns alltså en lucka att fylla. Med grund i detta är det intressant att redogöra för den tidigare internationella forskning som finns, för att sedan utifrån den applicera relevanta synsätt och teorier i en studie som undersöker fenomenet närmare i en svensk kontext. Syftet med studien är därför att undersöka fenomenet BookTok i en svensk kontext för att förstå hur det, som en gemenskap, bidrar till att främja och framställa bokläsning som attraktivt. Detta kommer vi genomföra genom att undersöka videoinnehåll publicerat under hashtaggen #swedishbooktok med hjälp av metoden tematisk innehållsanalys.

2. Bakgrund

Följande kapitel avser att introducera information som ger en grundläggande förståelse för svenska ungdomars medieanvändning, TikTok som social medieplattform, samt BookTok som gemenskap.

2.1 Ungdomars medieanvändning

Idag uppger 40 procent av svenska barn och ungdomar i åldrarna 8 till 19 att de hade känt sig exkluderade utan tillgång till sociala medier (Internetstiftelsen, 2022). Sociala medier kan därmed sägas spela en central roll i ungdomars liv, speciellt i det sociala livet där de interagerar med andra ungdomar. Idag spenderar den internationella genomsnittspersonen mellan 16 till 64 år 2 timmar och 27 minuter på sociala medier dagligen (Statista, 2022), och siffran är högre bland ungdomar. Detta indikerar Internetstiftelsens rapport från 2016 som visar att personer i åldrarna 16 till 25 är de svenskar som använder sociala medier allra mest. Nyare siffror från Internetstiftelsen (2022) visar att 99 procent av svenska barn i åldrarna 8 till 19 använder internet dagligen och att nästintill samtliga internetanvändare använder sociala medier. Bland 00-talister ligger siffran för daglig användning av sociala medier på 98 procent (Internetstiftelsen, 2022). Under 2022 var de tre största tjänsterna bland svenskar Youtube, Facebook och Instagram, TikTok används istället nästan enbart av yngre generationer. Ungdomar födda på 00-talet är den åldersgrupp i Sverige som använder sig av TikTok allra mest, bland dem ligger siffran för daglig användning på 52 procent (Internetstiftelsen, 2022).

2.2 Vad är TikTok?

Plattformen TikTok gick initialt under namnet Musically men köptes och döptes om av det kinesiska teknikföretaget ByteDance år 2018 (Internetstiftelsen, 2020). Redan år 2020 hade plattformen över en miljard användare och TikTok kan minst sagt sägas vara en mäktig aktör i det digitala medielandskapet (Internetstiftelsen, 2020). Plattformen används främst för att spela in och dela korta videoklipp med andra användare. I videoinnehållet kombineras ofta en rad olika element, såsom video, statisk bild, ljud, text och grafiska former. Videoklippen har även en tillhörande beskrivning där användning av hashtaggar ofta förekommer (Merga, 2021:2). För att skapa ett konto på TikTok behöver användaren vara minst 12 år och vissa funktioner är begränsade för unga, som att skicka direktmeddelanden eller använda livestream-funktionen. TikTok själva uppger att deras uppdrag är att inspirera till kreativitet och sprida glädje. TikTok ska vara en plattform där individen kan se och dela roligt innehåll med hela världen (TikTok, u.å.). För att publicera en video på TikTok klickar användaren först på en symbol i form av ett plustecken, därefter öppnas kameran och en röd inspelningsknapp visas. Användaren väljer hur lång videon ska vara: 15 sekunder, 60 sekunder eller tre minuter och det finns flera funktioner att välja bland vid inspelning av innehåll. Användaren kan exempelvis välja inspelning i slowmotion eller snabbspolning, aktivera förbättringsläget för en mer felfri hud, använda filter för att ändra känsla och färg, implementera en timer för att spela in med enheten utom räckhåll eller svara på andra TikTok-videor (Middleton, 2022).

Idag når plattformen över en miljard användare, och bland svenska användare är majoriteten barn och ungdomar (Internetstiftelsen, 2022). Enligt Internetstiftelsen (2022) har 66 procent av 00-talisterna och 42 procent av 10-talisterna använt TikTok under det senaste året, och 52

respektive 30 procent använde plattformen dagligen. Plattformen verkar vara extra populär bland högstadieungdomar där 8 av 10 använder sig av den. Likt många andra sociala medier är det även möjligt att tjäna pengar på TikTok, exempelvis genom att användare publicerar videoklipp där ett företags produkter visas upp i ett betalt samarbete (Internetstiftelsen, 2020).

2.3 TikToks algoritmer

Van Dijck och Poell (2013:5) beskriver algoritmer som uppsättningar av kodade instruktioner och förklarar att de nyttjas för att styra användarnas upplevelser. Detta stämmer väl in på TikTok som till stor del präglas av algoritmer vilka styr det innehåll en användare exponeras för. När en användare skapar ett TikTok konto erbjuds den att välja bland olika innehållsgenrer, som exempelvis djur, sport, resor eller komedi. Detta för att plattformen redan från första stund ska kunna erbjuda användaren personligt tillfredsställande innehåll. När användaren sedan interagerar med plattformen genom att gilla, kommentera och dela videoklipp, samt följa andra användare kan TikTok filtrera innehållet ytterligare. Innehållet skräddarsys alltså efter användarens engagemang och denna algoritmiska process ökar sannolikheten att användaren tillhandahålls tilltalande innehåll (Zulli et al., 2022:1877-1878).

Det filtrerade innehållet presenteras på "For You"-sidan vilket är det första användaren möts av när applikationen öppnas. På For You-sidan visas det skräddarsydda innehållet, som anpassats genom algoritmerna, i form av en oändlig mängd korta videoklipp (Schellewald, 2022). På For You-sidan kan användare dessutom enkelt svepa bort innehåll de inte är intresserade av. TikTok erbjuder även funktioner där användaren kan utforska innehåll mer självständigt genom att trycka på en ikon i form av ett förstoringsglas. Detta leder användaren till en sökfunktion där de kan skriva in valfri sökning och resultatet filtreras sedan utifrån kategorierna topp, användare, videor, ljud, live och hashtaggar. För att nå innehåll publicerat av användare man följer finns även "följer-sidan". För att innehåll ska visas där måste användaren först självmant följa andra användare. For You-sidan erbjuder istället en ny typ av användarupplevelse då den i stort sett inte kräver någonting alls av användaren, utan en konstant ström av personanpassad underhållning når användaren från den sekund att applikationen öppnas (Fernandez, 2022). Det är även tack vare TikToks algoritmer som det är möjligt för vem som helst att nå ut till en stor mängd mottagare. Genom att använda rätt sound eller hashtagg kan en användares videoklipp hamna på andra användares For You-sida och på så vis bli viral. Om en video blir viral är chansen stor att andra användare skapar videoklipp där de använder sig av samma sound eller hashtaggar: således skapas trender på plattformen.

2.4 Vad är BookTok?

BookTok är ett fenomen där böcker och läsning främjas på den sociala medieplattformen TikTok, och de individer som deltar kallas för BookTokers. Tillsammans skapar BookTokers en gemenskap av bok- och läsintresserade där rekommendationer och diskussioner kring böcker, karaktärer och fiktiva platser frodas. Här genereras och delas alltså innehåll om böcker vilket kan stimulera ungdomars intresse för böcker och bokläsning (Merga, 2020). På TikTok används hashtaggar ofta för att representera ämnen som trender på plattformen och genom att klicka på en hashtagg når användaren videoklipp som rör det specifika ämnet, vilket är av betydelse på BookTok. Enligt Merga (2020:4) är hashtaggarna #BookTok och #fyp (For You Page) de vanligast förekommande inom BookTok-gemenskapen. Utöver dessa

förekommer användning av en mängd mer specificerande hashtaggar som exempelvis riktar in sig på länder, genrer och specifika bokserier. Ett exempel på detta är #swedishbooktok, vilket är den hashtag som används allra mest av deltagare i den svenska BookTok-gemenskapen.

3. Tidigare forskning

Följande kapitel avser att presentera tidigare forskning av relevans för studien och dess syfte. Här redogörs forskning om läsning och användning av sociala medier bland ungdomar, det sociala mediet TikTok samt digitala bokgemenskaper.

3.1 Ungdomar och läsning

Johnsson-Smaragdi och Jönsson (2006:519) beskriver att visuella och digitala medier ofta ses som ett hot mot läsning som fritidsaktivitet, speciellt när det gäller barn och ungdomar. Vidare beskriver Johnsson-Smaragdi och Jönsson (2006:520) de stora förändringar som medielandskapet genomgick under 1900-talets tre sista årtionden. Tryckta och audiovisuella medier gick från att vara framträdande under 70-talet till att bli utbytt mot nya digitala medier som kom att dominera medievärlden och anta en självklar plats i människors liv (Johnsson-Smaragdi & Jönsson, 2006:520). Johnsson-Smaragdi och Jönsson (2006) lyfter att utvecklingen lett till en diskurs där nya medier ses som ett hot mot böcker och läsning, då de anses erbjuda ungdomar lättillgängligare alternativ med en utformning som resulterat i ett behov av snabbt innehåll där det händer något konstant.

Johnsson-Smaragdi och Jönsson (2006:521) delar upp argument för varför bokläsning är viktigt i två kategorier, argument som refererar till den sociokulturella nivån och argument som refererar till den individuella nivån. Det sociokulturella perspektivet argumenterar för vikten att föra vidare det litterära arvet, då litteratur anses ligga till grund för kulturella referensramar samt identitets- och gemenskapsskapande (Johnsson-Smaragdi & Jönsson, 2006:521). Det individuella perspektivet trycker istället på argument som rör praktiska, kognitiva och känslomässiga faktorer. Läsning stärker exempelvis individens tänkande genom att bidra med nya koncept och idéer som breddar världsbilden (Johnsson-Smaragdi & Jönsson, 2006:521). Dylman et al. (2020) har genomfört en studie med fokus på just känslomässiga och kognitiva faktorer i relation till läsning, mer specifikt hur ungdomars läsvanor påverkar deras känslomässiga vokabulär. Likt Johnsson-Smaragdi och Jönsson betonar Dylman et al. (2020) vikten av läsning för utvecklingen av litterära och kognitiva färdigheter. Enligt Dylman et al. (2020:682) ligger tillgång till språkliga begrepp som beskriver känslor till grund för individens möjlighet att styra upplevelsen av dessa känslor samt förmågan att tillgå mer nyanserade och invecklade känslor. Detta kan öka individens självmedvetenhet och förståelse vilket i sin tur leder till bättre känsloreglering (Dylman et al., 2020:682). Studien genomfördes i form av enkäter som besvarades av ungdomar i högstadies- och gymnasieåldern och i enkäterna tillfrågades respondenterna att skriva ner så många ord som möjligt utifrån en rad olika påståenden. Påståendena kategoriserades som neutralt, positivt och negativt laddade. Respondenterna besvarade även frågor gällande sina läsvanor och studiens resultat indikerar att de svarspersoner som uppvisade högre grader av läsning producerade fler ord oavsett känslomässig kategori (Dylman et al., 2020:689). Ungdomar som läser mer tenderar alltså att ha en större känslomässig vokabulär.

Johnsson-Smaragdi och Jönssons studie syftade till att undersöka barn och ungdomars läsvanor och intresse för läsning på fritiden. Genom en kvantitativ analys av data från en databas som sträcker sig över 25 år och innehåller information om 5000 svenska barn och ungdomars medieanvändning framkom ett resultat som indikerar ökade klyftor bland ungdomars bokläsning. Enligt Johnsson-Smaragdi och Jönsson (2006:539) ökar andelen som

inte läser alls på fritiden medan de som läser istället läser allt mer. Anledning bakom vilket medium ungdomar väljer att konsumera är komplext. En rad faktorer ligger bakom ungdomars medievanor, däribland hemmiljö och föräldrars vanor (Johnsson-Smaragdi & Jönsson, 2006:538). Johnsson-Smaragdi och Jönsson (2006:38) lyfter att en anledning till att ungdomar känner avsmak för böcker kan tänkas vara att de är tätt sammankopplat med skolan. Elever associerar till följd av det inte läsning med fritid, utan det ses snarare som en aktivitet som premieras av vuxenvärlden och skolan. Gällande kön som bakomliggande faktor lyfter både Johnsson-Smaragdi och Jönsson (2006) och Dylman et al. (2010) att unga kvinnor tenderar att läsa mer än unga män. Johnsson-Smaragdi och Jönsson (2006:522) förklarar att tjejer oavsett ålder spenderar mer tid på böcker än pojkar och att denna företeelse kvarstår i vuxen ålder. Kvinnor läser alltså mer än män i alla åldersgrupper.

3.2 Ungdomar och sociala medier

Idag spenderar ungdomar stora delar av sin fritid på sociala medier och det ses som en självklarhet. Teo (2013) använder sig av begreppet "digital native", myntat av Prensky, för att beskriva ungdomar som är uppvuxna med digitala medier och som talar det digitala språket flytande. Med det digitala språket avses kommunikation som tar plats på allt från datorer och smartphones till digitala videospel och internet. Vidare beskriver Teo (2013:51) att Prensky definierar "digital natives" som personer som växt upp med teknologi, förlitar sig på grafisk kommunikation, trivs med omedelbar tillfredsställelse och frekventa belöningar. Sociala medier är utformade på ett sätt som förser ungdomar med just detta, när vi scrollar och uppdaterar flöden förses vi ständigt med nytt innehåll och ny information.

Jarman et al. (2020) undersökte genom en online-enkät motiv som ligger bakom ungdomars användning av sociala medier och föreslår att motiven spelar en avgörande roll för hur individer tar sig an sociala medier. Vidare beskriver Jarman et al. (2020) att ungdomar påverkas av grupstryck i allt högre grad än andra åldersgrupper, samt att de har en längtan efter att passa in och utforska den egna identiteten. Sociala medieplattformar erbjuder ungdomar möjligheten att göra just detta då dem kan utveckla, sammanställa och dela informationen i enlighet med det egna identitetsskapandet (Jarman et al., 2020:2280). Jarman et al. (2020) förklarar även att sociala medier tillåter användaren att skraddarsy sin upplevelse utifrån sina individuella behov vilket tillhandahåller dem med kontroll över vilket innehåll de exponeras för. I teorin är det alltså enligt Jarman et al. (2020) sociala medieanvändares psykologiska behov som driver beteenden för att uppfylla dessa behov. Resultatet av den genomförda enkäten går i linje med detta och pekar på ett starkt samband mellan individers motiv för användning av sociala medier och individens faktiska användning av sociala medier. Ungdomar har behov som driver användningen av sociala medier, och sociala medier kan tillgodose dessa behov genom visuell utformning, funktioner och algoritmer. Jarman et al. (2020) lyfter bland annat att sociala mediers interaktiva natur främjar social interaktion och återkoppling från andra, vilket överensstämmer med vikten av ungdomars behov av att passa in.

3.3 Vad vet vetenskapen om TikTok?

Den forskning som finns om TikTok är idag relativt begränsad i och med plattformens unga ålder. Plattformens mäktiga position i medielandskapet har å andra sidan resulterat i att allt

fler börjat intressera sig för varför och hur den används. Inom medie- och kommunikationsvetenskapen förekommer ofta ramverket för Uses and Gratifications när TikTok studeras (Yang & Ha, 2021., Vaterlaus & Winter, 2021., Bucknell Bossen & Kottasz, 2020). Uses and Gratifications är en användbar teori när man vill undersöka samhälleliga och psykologiska motiv som ligger bakom medieanvändning men även medieanvändares attityder och behov. Bucknell Bossen och Kottasz (2020) genomförde en enkätundersökning som besvarades av 60 danska skolelever i syfte att ta reda på hur barn och ungdomar använder och interagerar med TikTok-innehåll. I studien framkom det att tjejer använde TikTok i högre grad än killar (Bucknell Bossen & Kottasz, 2020:472). Gällande vilka behov som driver användningen visade studiens resultat att passiv konsumtion är starkt kopplad till underhållning och nöje, och just underhållning visade sig även vara det primära motivet för beteenden som deltagande och bidragande bland användare (Bucknell Bossen & Kottasz, 2020:472). Bucknell Bossen och Kottasz (2020) beskriver även att TikTok-användare tar del av aktiviteter som en del av utökande av det sociala nätverket och genom vilka de ser sig själva som sociala individer, vilket innebär att användandet kan ses som en del av ungdomarnas identitetsskapande. Vidare beskriver Bucknell Bossen och Kottasz (2020:473) att individer producerar eget innehåll för att få reaktioner, erkännanden och beröm från andra.

Vaterlaus och Winter (2021) genomförde en liknande studie med fokus på motiven bakom varför individer använder, eller inte använder, TikTok. Studien inkluderade även ett fokus på upplevelser och uppfattningar relaterade till plattformen, och för att undersöka detta besvarade 247 unga vuxna en enkät som tog plats online. Studiens teoretiska ramverk utgår likt Bucknell Bossen och Kottasz (2020) studie från Uses and Gratifications. Vaterlaus och Winter (2021) beskriver att tre teman formulerades när datan analyserades kvalitativt; (1) individuellt och relationellt nöje, (2) TikToks avskräckande kvaliteter och (3) korta videor med mening. Respondenterna diskuterade sin användning av TikTok i termer som Vaterlaus och Winter (2021:7) delat upp i två kategorier, antingen som en uppskattad fritidsaktivitet eller som ett verktyg för social kontakt. Vaterlaus och Winter (2021:10) beskriver att respondenter upplevde flera begränsningar på TikTok som hindrade deras användning eller fick dem att radera appen. Respondenter lyfte bland annat att oro kring den personliga integriteten samt problematiken med nätmobbning. Vaterlaus och Winter (2021) lyfter även att respondenterna anser att TikTok utmärker sig bland andra sociala medier i och med dess format. Respondenterna var generellt av uppfattningen att TikTok kan tillgodose en variation av intressen och behov i och med att det finns massvis med korta videor om i stort sett vad som helst (Vaterlaus och Winter, 2021:12). Ytterligare en studie som genomfördes utifrån ramverket för Uses and Gratifications är Yang och Ha (2021), som genomförde en enkätundersökning som besvarades av kinesiska universitetsstudenter online. I enlighet med Bucknell Bossen och Kottasz (2020) och Vaterlaus och Winter (2021) visade även denna studie att underhållning var det dominerande motivet bakom varför individer använder TikTok.

I en studie som Schellewald (2022) genomförde undersökte han hur TikTok-användare påverkas av den algoritmstyrda "For You" sidan. Genom att genomföra en fältundersökning av hur respondenterna tog del av, samt påverkades av det innehåll som plattformen levererade kunde Schellewald (2022:4) få en ökad förståelse för hur användarupplevelsen påverkas och styrs av algoritmer. Majoriteten av respondenterna använde främst TikTok som en plats för egentid och avkoppling. Många hade även förväntningar på hur innehållet skulle vara utformat, exempelvis tyckte de inte att innehållet skulle innehålla något irriterande eller

olustigt (Schellewald, 2022:5). Deras användning var oftast spontan och respondenterna ansåg även att TikTok gjorde det möjligt att få kontakt med främlingar, som de så småningom även kunde se som sina "vänner" (Schellewald, 2022:5).

På For You-sidan präglas allt innehåll av algoritmer. Beroende på vad användaren gillar, följer eller scollar förbi kommer plattformen att anpassa ett specifikt innehåll för varje enskild användare. Att vara medveten om dessa faktorer kan bidra till förmågan att styra algoritmen i rätt riktning, dock kan det vara en bidragande faktor till att användare är mer sparsamma med exempelvis gilla-markeringar (Schellewald, 2022:5). Genom en ökad förståelse av algoritmer kände sig inte användarna längre helt hjälplösa inför algoritmens kraft, utan istället kunde de använda kraften för att skapa meningsfulla processer och användarupplevelser på plattformen. En ökad förståelse kan med andra ord ses som en viktig aspekt eftersom det breddar förståelsen för hur algoritmer och användare kan mötas (Schellewald, 2022:8).

3.4 Vad vet vetenskapen om digitala bokgemenskaper?

Kunskapen om det specifika fenomenet BookTok är än mer begränsad än den om TikTok som plattform. Genom att inkludera forskning om andra bokgemenskaper som tar plats på andra digitala plattformar är det dock möjligt att bilda en uppfattning om vad vetenskapen vet om den här typen av företeelser. För att undersöka digitala bokgemenskaper har främst kvalitativa metoder använts. Perkins (2017) var en av de första som intresserade sig för bokgemenskapen på YouTube, det så kallade BookTube. BookTube växte fram under 2010-talet som en gren av den generella vlogg-trenden på YouTube och är en gemenskap där individer delar med sig av allt bokrelaterat (Perkins, 2017:352). Innehållet på BookTube är varken begränsat till en viss typ av genre eller språk, utan det finns något för alla läsintresserade. Perkins (2017) betonar dock att ungdomslitteratur (young adult eller YA) är extra populärt på BookTube. Syftet med Perkins artikel var att utveckla en socioteknisk förståelse för BookTube genom att diskutera tre populära och kända kreatörer på BookTube. Perkins (2017:354) föreslog att de kända kreatörerna kan förstås som gemenskapens mellanhänder som, genom sitt innehåll, förmedlar information om författare och böcker till individer. Kreatörerna på BookTube antar olika roller och deras deltagande formar gemenskapen. Enligt Perkins (2017:355) har läsning ur detta perspektiv gått från att vara en aktivitet som man ägnar sig åt på egen hand, till att istället fungera som ett socialt evenemang.

Paladines och Aliagas (2022) genomförde kvalitativa intervjuer med sex unga BookTube-kreatörer där de själva fick diskutera sina läsvanor, för att på så vis undersöka vilka personliga och sociala faktorer som motiverar deras deltagande på BookTube. Studien syftar även till att undersöka vilka element kreatörerna tar hänsyn till när de skapar och publicerar innehåll samt vilken kunskap de besitter gällande läskunnighet. Studiens samtliga deltagare uppgav att de anslöt sig till BookTube för att uppfylla ett behov av att dela med sig av sina läsupplevelser med andra (Paladines & Aliagas, 2022:4). Enligt Paladines och Aliagas (2022:4) indikerar detta att de saknade ett socialt utrymme där relationer kretsar kring litteratur och till följd av det själva behövde skapa ett sådant utrymme genom att producera innehåll som kan generera kontakter och dialoger runt böcker. Möjligheten att få social kontakt med andra individer var generellt den främsta förväntningen som ledde ungdomarna till BookTube. I enlighet med Perkins (2017) resonemang indikerar även denna studies resultat att bokgemenskaper i allra högsta grad fungerar som sociala utrymnen och evenemang, som även tillåter användarna att utveckla en egen social läsaridentitet. Vidare

beskriver Paladines och Aliagas (2022:10) att innehåll på BookTube har en essens av att vara genuint, vilket i kombination med gemenskapens fokus på läskunnighet och litterärt lärande gör att det kan fungera som ett studieverktyg i skolan som tilltalar ungdomar mer än traditionell undervisning.

Bokgemenskaper återfinns även på plattformen Instagram där hashtaggen och gemenskapen #bookstagram gäller. Där skapar användarna bokinnehåll för att dela med andra bok- och läsintresserade. Det är samma typ av bokgemenskap som BookTok och BookTube, fast på Instagram (Wiederhold, 2022:157). Thomas (2021:3) förklarar #bookstagram som ett fenomen där läsare delar bilder av böcker genom att estetisera och personifiera inlägg med hjälp av Instagrams verktyg och funktioner. Vidare menar han på att så kallad bookstagramming är beroende av det visuella och iscensättningen eller utformningen av innehållet. Med detta som utgångspunkt genomförde Thomas (2021:4) en kvalitativ studie där han undersökte hur kroppsdelar, framförallt händer, visas i bilderna för att framkalla en känsla av förkroppsligad koppling mellan läsare och bok. Vidare undersökte han hur bilderna skapar en stark känsla av läsning som en situerad aktivitet vilket särskilt förknippas med lugn, stillhet och närhet till naturen. Thomas (2021:4) tillämpar både diskursanalys och socialsemiotik för att undersöka de utvalda bildernas interaktionella och interpersonella funktioner, detta genom en multimodal innehållsanalys.

Genom undersökningen kunde han i stora drag notera att användarna ofta inkluderar sig själva i inläggen, och att det finns en variation där innehållet antingen visar upp en eller flera böcker. Vidare observerade han hur hashtaggar gav en inblick i återkommande teman (Thomas, 2021:4). Enligt Thomas (2021) är det vanligt att boken står i centrum, ofta med stängt bokomslag och omgiven av olika rekvisita med en hög kameravinkel som tittar ned på boken. Belysning och kontrasterande bakgrunder där färger smälter in med bokens omslag tillämpas ofta. Rekvisita inkluderar vanligen varma drycker, särskilt kaffe, och miljöer som caféer i bakgrunden. Även mat, speciellt tröstmat som choklad, har en framträdande plats, vilket bygger på ett långvarigt samband mellan läsning och att äta. Även stickade plagg och kuddar är populär rekvisita (Thomas, 2021:5). Thomas (2021:5) menar att rekvisitan tjänar till att bjuda in mottagarna att föreställa sig hur det skulle vara att själv ta del av det ögonblick och den stund som illustreras i inlägget. Bookstagram innehåller även en undergenre där böcker och läsare placeras i en naturnära miljö, exempelvis genom att en bok visas omgiven av höstlöv eller mot bakgrund av havet. Alltså har Thomas (2021:8) genom sin studie fått en djupgående inblick i hur #bookstagram kommer till uttryck, där resultatet visar att bookstagramming tillhandahåller användarna ett sätt att uttrycka sig kreativt runt läsning. Dock menar han att bilderna ofta förmedlar romantiserade och nostalgiska föreställningar om läsning (Thomas, 2021:9).

BookTube och Bookstagram verkar alltså skilja sig något. BookTube fungerar som en social mötesplats där individer kan diskutera böcker med varandra och utveckla egna läsaridentiteter, medan Bookstagram lägger större vikt vid det estetiska, då användare genom Bookstagram kan man måla upp en känsla eller stämning.

Dezuanni et al. (2022) genomförde en studie där både Bookstagram och BookTok undersöktes genom att kvalitativt analysera ett Instagram- och ett TikTok-konto, tillhörande en australiensk respektive en amerikansk kreatör. Dezuanni et al. (2022:358) utgick i studien från ramverket för "performativity theory", utifrån vilken deltagande inom bokgemenskaper ses som sociomateriella praktiker. Att själv lägga upp innehåll tolkas utifrån detta perspektiv som

en performativ handling som gör det möjligt att “skapa sig själv” som en Booktoker. Genom detta blir deltagandet en meningsskapande process för individen som även bidrar till att upprätta och forma gemenskaper (Dezuanni et al., 2022:358). Utifrån analyserna för Dezuanni et al. (2022:370) resonemanget att Instagramkontot kan tänkas locka en äldre publik medan TikTok-kontot riktar sig direkt till tonåringar och unga vuxna. Detta då innehållet som publicerats på Instagramkontot förlitar sig på diskurser av aspiration och strävan där böcker ses som statussymboler och där läsning framställs som en del av, eller en flykt till, en lyxig livsstil (Dezuanni et al., 2022:370). Det innehåll som TikTok-kreatören publicerat bjuder istället in till engagemang på en vardaglig nivå och lyfter läs- och bokrelaterade besvär, som att böcker kan vara svåråtkomliga för ungdomar (Dezuanni et al., 2022:370). Vidare lyfter Dezuanni et al. (2022:370) trots dessa skillnader att de båda plattformarna har gemensamt att innehållet ofta i hög grad är konstruerat och att kreatörerna spenderar mycket tid på att skapa det, för att på så sätt knyta en emotionell och intim kontakt med sina följare. Ytterligare en intressant gemensam aspekt som Dezuanni et al. (2022:370) lyfter är att innehållet inte alltid konkret förespråkar läsning, utan det är istället konstruerat för att framkalla en specifik typ av respons. Att samla på och visa upp böcker behöver exempelvis inte nödvändigtvis likställas med att faktiskt läsa dem, å andra sidan kan den här typen av engagemang tänkas vara en del av en generell trend som främjar ökad läs-benägenhet i och med att det framställer böcker som något attraktivt.

En forskare som ägnat en hel studie enbart åt BookTok är Merga (2021). För att undersöka hur BookTok kan användas som ett verktyg för biblioteks rådgivningstjänster riktade till ungdomar har Merga (2021) genomfört en hybrid innehållsanalys av 116 videor publicerade under hashtaggen #booktok på TikTok. I analysprocessen noterades element som användarnamn, antal gillningar, namnet på böcker och dess författare som visades upp, samt bakgrundsljud (Merga, 2021:3). För att kunna förstå BookTok-gemenskapen så precist som möjligt lägger Merga (2021:3) stor vikt vid gemenskapens diskursiva plan och studerade därför BookToks språkliga normer. Utifrån analysen konstaterar Merga (2021:4) att hashtaggar ger en inblick i vilka genrer som är mest populära inom gemenskapen. Den allra mest populära genren är skönlitteratur för unga vuxna, vilket framkom genom användning av hashtaggar som #yabooks och #ya (Merga, 2021:4). Vidare kunde Merga (2021:4) likt Thomas (2021) utläsa och formulera återkommande teman, däribland lyfter Merga *rekommendationer, läsoplevelser, läsgemenskap och identitet, karaktärer och platser*. Merga (2021:8) drar slutsatsen att bibliotek kan dra nytta av studiens resultat för att utveckla sina rådgivningstjänster och på så vis skapa ungdomsvänliga läsutrymmen. Hon lyfter bland annat att studien kan tänkas indikera att många ungdomar främst anknyter till böcker genom den emotionella respons som de framkallar, och att bibliotek skulle kunna ge större plats åt den här typen av aktuella och populära gemensamheter bland ungdomar (Merga, 2021:8).

Guiñez-Cabrera och Mansilla-Obando (2022) har också undersökt fenomenet BookTok, och mer specifikt kreatörerna bakom gemenskapen: booktokers. Guiñez-Cabrera och Mansilla-Obando (2022:114) beskriver i enlighet med Paladines och Aliagas (2022) att det är booktokers, BookToks influerare, som skapar och formar gemenskapen bland bokläsare. Genom en kvalitativ metod utförde de en intervjustudie för att undersöka varför booktokers, i detta fall i Latinamerika, använder TikTok för att generera och dela bokinnehåll. Totalt intervjuades 13 latinamerikanska booktokers mellan 18 och 31 år. Genom semistrukturerade intervjuer och öppna frågor fann de åtta kategorier som influerar acceptansen och användandet av TikTok för att generera och dela bokinnehåll: *prestations-förväntningar*,

ansträngnings-förväntningar, socialt inflytande, underlättande villkor, hedoniska motivationer, vana, prisvärde och generera gemenskap och nätverk.

Deras resultat visade främst att booktokers lägger stor värdering i TikToks verktyg och funktioner för att skapa attraktivt innehåll, då detta är av stor betydelse för spridning av bokinnehåll. Genom att kreatörer engagerar sig och skapar attraktivt innehåll kan de nå ut till potentiella läsare och därmed expandera gemenskapen, vilket ger dem möjlighet att influera andra över hela världen, men också knyta kontakter på en personlig nivå med andra individer (Guiñez-Cabrera & Mansilla-Obando, 2022:120). Möjligheten att influera andra och etablera gemenskaper är något som booktokers högt uppskattar att TikTok främjar. Guiñez-Cabrera och Mansilla-Obando (2022:119) menar att booktokers indikerar att gemenskapen uppstår från gemensamma smaker/intressen, förbindelser, nätverkande möjligheter och förmågan att påverka andras läsning; något som främjar användningen och acceptansen av TikTok som plattform att dela bokinnehåll på. Något som också är viktigt att poängtera är betydelsen av TikToks algoritmer. Enligt Guiñez-Cabrera och Mansilla-Obando (2022:116) menar booktokers att algoritmerna på TikTok är mycket användbara för att dela bokinnehåll, då de möjliggör för en video att bli viral, vilket kan gynna en booktoker stort. Genom en viral video kan användaren nå ut till många, vilket kan öka chanserna för användaren att påverka och skapa större gemenskaper kring bokläsning. Alltså, utifrån Guiñez-Cabrera och Mansilla-Obando (2022:121) resultat uttrycker de att TikTok inte bara är en plats för underhållningsgemenskap, utan också en plattform för utbildning online där booktokers kan nå ut till många och främja och uppmuntra sina följare att läsa.

Utifrån den genomförda litteraturöversikten kan vi konstatera att större delen av studier som genomförts om BookTok och andra digitala bokgemenskaper använt sig av kvalitativa metoder. Utifrån dessa studier har ett flertal dragit slutsatsen att en viktig aspekt av fenomenet är dess sociala funktioner (Dezuanni et al., 2022., Guiñez-Cabrera & Mansilla-Obando 2022, Paladines & Aliagas, 2022., Perkins, 2017.). Gemensamt för dessa studier är att de benämner BookTok som ett socialt utrymme där individer interagerar med varandra utifrån det gemensamma intresset. Ytterligare ett återkommande resonemang i litteraturen handlar om identitetsskapande. Genom att delta och publicera eget innehåll inom gemenskapen kan individen positionera sig som en läsare och bygga upp en egen läsaridentitet (Dezuanni et al., 2022., Paladines & Aliagas, 2022.). Det är viktigt att påpeka att ingen av dessa studier är genomförda i en svensk kontext, därför har vi i vår uppsats valt att fokusera på den svenska kontexten där vi tar fasta vid det kvalitativa perspektivet. Detta då medieinnehåll, likt tidigare forskning, skall studeras på ett djupare plan för att uppbringa en större förståelse för hur texter påverkar individens föreställningar och värderingar, om i detta fall främst bokläsning.

4. Teori

Här presenteras studiens teoretiska ramverk vilket består av de två teorierna *Performativity Theory* och *Social Worlds*.

4.1 *Performativity Theory*

Dezuanni et al. (2022) genomförde som tidigare nämnt en kvalitativ innehållsanalys av digitala bokgemenskaper med hjälp av ramverket för *Performativity Theory*. Utifrån teorin för Dezuanni et al. (2022:358) resonemanget att innehåll publicerat på sociala medier som 'selfies' och 'shelfies' (bilder på den egna personliga bokhyllan) kan ses som sociomateriella praktiker som reproducerar subjektets position inom gemenskapens kontext. Att delta på BookTok kan därmed ses som en performativ handling utifrån vilken individen kan skapa och framställa sig själv som en BookToker. Denna process kan i sin tur ses som en sammanställning eller montering av identiteten genom vilken individen blir igenkänningsbar för andra. Enligt Dezuanni et al (2022:358) kan processen även ses som en del av upprättandet av gemenskapens normer. Att skapa och publicera innehåll på BookTok är således inte bara handlingar i form av självrepresentation som syftar till att locka en publik, utan det tillhandahåller även kreatören förmågan att agera målmedvetet och meningsfullt. Dezuanni et al. (2022) lyfter därtill att performativa handlingar kan kräva specifika kunskaper och färdigheter om ett visst ämne, och när det gäller bokgemenskaper kan det rimligtvis tänkas röra sig om specifik kunskap kring böcker och läsning.

Dezuanni et al. (2022) har hämtat teorin från Judith Butler: en amerikansk professor i retorik- och litteraturkunskap. I boken *Gender Trouble* introducerar Butler (1999) sin performativitetsteori i relation till könsroller som diskursiva konstruktioner. Butler (1999) beskriver att det är svårt att exakt definiera vad performativitet är i och med att många forskare lyft begreppet och formulerat det på olika vis. Vidare lyfter Butler att hennes definition ursprungligen tog utgångspunkt i Franz Kafkas novell "Framför lagen". Innebörden i Kafkas novell kan tolkas vara att individens förväntan på auktoritativa avslöjanden av mening är det som skapar auktoriteten och tillhandahåller den makt, det är förväntningarna som frammanar föremålet (Butler, 1999). Detta applicerar Butler (1999) i sin diskussion kring kön och förklarar att förväntningen på en könad essens producerar hur denna essens positioneras. Enklare uttryckt är det våra förväntningar för olika könsidentiteter som konstruerar dem.

Dezuanni et al. (2022) refererar även till Barad (2007) som byggt vidare på Butlers resonemang kring performativitetsteorin. Barad (2007) definierar performativitet som att subjekt och objekt inte redan existerar som sådana, utan de uppstår genom intra-aktioner. Med intra-aktioner menas interaktioner mellan meningsskapande fenomen. Vidare skriver Barad (2007) att performativitet kan vara till hjälp för att förstå vilken mening diskursiva praktiker spelar för meningsskapande. Likt könsnormer kan det tänkas finnas normer för hur en BookToker ska agera. Dessa normer kan tänkas konstrueras genom performativitet, alltså genom hur kreatörerna väljer att forma sitt innehåll. För att återkoppla till Dezuanni et al. (2022) definition är det alltså innehållet som publiceras på BookTok som ligger till grund för gemenskapens normer, samt att kreatörer genom att delta kan positionera sig själva.

Performativity Theory appliceras i studien för att besvara den tredje frågeställningen angående hur användare framställer sig som BookTokers. Genom att tolka användarnas innehåll som performativa handlingar kan vi identifiera vad det är som konstruerar deras BookTok-identiteter.

4.2 Social Worlds

Sociologen Shibutani utvecklade under 50-talet teorin *Social Worlds* som berör gemenskaper i den moderna världen. Shibutani (1986:109) beskriver att människan i det moderna masssamhället inte nödvändigtvis delar en gemensam kultur med andra i den egna livsmiljön. Utvecklingen av masskommunikation och transport gör det möjligt för människor att kommunicera enkelt och effektivt trots geografiska avstånd, och till följd av det sammanfaller de flesta kommunikationskanaler inte längre med geografiska gränser (Shibutani, 1986:109). Shibutani (1986:109) lyfter även att de flesta kulturer inte längre är begränsade till geografiska områden, utan det moderna samhället består istället av en mängd olika sociala världar. Enligt Shibutani (1986:109) kan en social värld definieras som en gemenskap vilket saknar territoriell bas, där det är gemensamma intressen snarare än gemensam livsmiljö som knyter deltagarna till varandra. Varje social värld kan ses som produkten av en uppsättning kommunikationskanaler och dess gränser sätts varken av fysisk närhet eller formellt gruppmedlemskap (Shibutani, 1986). Det är alltså mänskliga relationer och kommunikation mellan deltagarna som ligger till grund för den sociala världen.

Shibutani förklarar att en social värld består av individer som är tillräckligt intresserade av en central aktivitet för att i någon grad delta och som genom deltagandet kommer till att dela en gemensam kultur. Sociala världar kan vara organiserade på olika sätt beroende på dess centrala aktivitet, vart och hur den utförs, samt mängden deltagare och deras rumsliga fördelning (Shibutani, 1986:110). Sociala världar skiljer sig även åt när det gäller graden av klarhet för dess gränser, alla sociala världar är avgränsade men gränserna kan i vissa fall vara vaga (Shibutani, 1986:110). Vidare förklarar Shibutani att det därtill finns löst organiserade universum av speciella intressen och där lyfter han exempel som populärmusik, följare av radio- eller tv-serier samt fans av författare. Den här typen av världar hålls enligt Shibutani (1986:110) ihop av selektiv mottaglighet för massmedia och deltagarna utvecklar ofta en gemensam syn på omvärlden till följd av att de delar liknande värderingar. Shibutani (1986) lyfter även att deltagare i en sådan här gemenskap lätt kan identifiera varandra, genom ömsesidiga värderingar som i många fall inte är av relevans för utomstående individer. Sociala världar kan i dagens samhälle alltså i hög grad tänkas ta utgångspunkt i populärkultur och ta plats i digitala rum, vilket stämmer väl överens med digitala bokgemenskaper.

Sveningsson (2001) har använt sig av ramverket för social worlds för att undersöka digitala gemenskaper i form av webb-chattar. Sveningsson (2001:86) beskriver att individer som deltar i samma sociala värld tenderar att forma ett gemensamt språk som ur vissa avseenden skiljer sig från standardspråket, och applicerar ramverket för social worlds när hon observerar deltagarnas kommunikativa stil. Vidare beskriver Sveningsson (2001:86) att gemensamma synsätt uppstår när deltagarna delar ett utrymme för kommunikation och dessa synsätt internaliseras sedan genom individernas sociala deltagande. Gemensamma synsätt bidrar i sin tur till att forma normer och konventioner och varje social värld kan sägas ha egna värderingar, en egen inställning till livet och en egen syn på vad som är prestigefyllt (Sveningsson, 2001:86). Vad som ses som framgång inom den sociala världen beror alltså på

de värderingar som deltagarna delar med varandra och enligt Sveningsson (2001) anpassar deltagare sina liv i enlighet med den sociala världens specifika värderingar, normer och tankesätt.

Utifrån den här synen på gemenskaper kan vi förstå BookTok som en social värld; det är en gemenskap utan geografiska gränser vars deltagare har ett specifikt gemensamt intresse. Med hjälp av teorin kan vi undersöka och identifiera de kommunikativa handlingar som konstruerar och upprätthåller BookTok-gemenskapen, vilket hjälper oss besvara studiens fjärde frågeställning. Tillsammans hjälper de valda teorierna oss att förstå och förklara vårt analysmaterial genom att appliceras som ramverk i undersökningens andra djupanalyserande del.

5. Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att undersöka fenomenet BookTok i en svensk kontext för att förstå hur det, som en gemenskap, bidrar till att främja och framställa bokläsning som attraktivt. För att göra detta tar vi utgångspunkt i synen på bokgemenskaper som sociala mötesplatser där användare har möjlighet att upprätta egna läsaridentiteter.

Utifrån ovanstående inom- och utomvetenskapliga motivering har följande frågeställningar formulerats:

1. Vilken typ av innehåll publicerar svenska BookTokers?
2. Hur framställs bokläsning som attraktivt i innehåll publicerat av svenska BookTokers?
3. Hur framställer sig gemenskapens kreatörer som BookTokers?
4. Hur skapas och upprätthålls BookTok-gemenskapen?

6. Metod

Följande kapitel presenterar och diskuterar studiens val av metod och tillvägagångssätt. Vidare förs en metoddiskussion där metodkritik samt studiens giltighet och tillförlitlighet redogörs.

Syftet med studien är att undersöka fenomenet BookTok i en svensk kontext för att förstå hur det, som en gemenskap, bidrar till att främja och framställa bokläsning som attraktivt. Förhoppningen är att studien ska bidra till att uppbringa en större och djupare förståelse för digitala gemenskaper på sociala medieplattformar, och vilken roll de spelar för ungdomar. Vi som genomför studien har tidigare tagit del av BookTok-trenden privat och har i grunden ett intresse för bokläsning, ett intresse som vi upplevt hamna i skymundan under högstadie- och gymnasietiden. Detta då andra fritidsintressen och sociala medier tar upp mycket tid, men även då ungdomar i den åldern ofta talar om böcker i negativ bemärkelse. När vi tog del av BookTok väcktes en positiv syn på läsning till liv igen och vi gav aktiviteten större utrymme i våra liv. Detta finner vi väldigt intressant, att trender som sprids i sociala medier kan förändra individens vanor och föreställningar i världen utanför internet. I detta fall hur BookTok som tar plats på TikTok, en plattform som kan tänkas ha hög status bland ungdomar, fått böcker, ett medium som i kontrast kan tänkas ha lägre status bland ungdomar, att ses i ett positivare ljus.

Genom att systematiskt analysera videoinnehåll publicerat inom BookTok-gemenskapen kan vi undersöka och få en större förståelse för den kommunikation som gemenskapens deltagare förmedlar i relation till dess samhälleliga kontext, samt tidigare forskning. Denna förståelse kan i förlängningen bidra till ökad kunskap kring hur sociala medier kan förändra individens vanor och föreställningar. För att genomföra studien tillämpas därför en tematisk analys samt ramverket för Performativity Theory och Social Worlds.

6.1 Kvalitativ innehållsanalys

Utifrån studiens syfte lämpar det sig väl att genomföra en kvalitativ innehållsanalys då det tillåter oss att undersöka och förstå hur medieinnehåll ser ut. Genom att analysera innehåll från BookTok-gemenskapen kan vi undersöka hur det främjar bokläsning vilket är värdefullt då det bidrar till en större förståelse för den bild av bokläsning som innehållet skapar. Ekström et al. (2019:193) beskriver att medieinnehåll representerar delar av verkligheten och således påverkar individens föreställningar, värderingar och bilder av samhället. Den bild som målas upp på BookTok kan alltså i förlängningen tänkas påverka individens föreställning och värdering av bokläsning.

Den tematiska analysen är en flexibel och anpassningsbar kvalitativ metod som varken är knuten till en specifik design eller teori (Braun & Clarke, 2006:78). Braun och Clarke (2006:78) beskriver att den tematiska analysen som forskningsverktyg kan bidra med detaljerade och rika beskrivningar av studieobjektet. Vidare förklarar Braun och Clarke (2006:79) att tematiska analyser syftar till att identifiera och analysera mönster och teman i materialet. Till följd av metodens stora flexibilitet och frihet vid genomförande är det av vikt att studiens teoretiska position, samt ansats tydliggörs (Braun & Clarke, 2006:81). Med grund i att denna studie undersöker ett relativt utforskat område inleds den tematiska analysprocessen utan en teoretisk positionering. Den initiala analysen syftar istället till att

kartlägga det insamlade materialet och leda analysen vidare genom att ligga till grund för val av teori. Valda teorier appliceras därefter i en andra del av studien där ett antal funna teman analyseras närmare i form av en mindre mängd data som representerar utvalda teman. Det rör sig inledningsvis om en beskrivning av datamängden i stort, för att i undersökningens andra del övergå i djupgående analyser av specifika aspekter.

Ytterligare en fråga som Braun och Clarke (2006:84) anser är viktig är att avgöra vilken nivå teman ska identifieras på. I studiens övergripande tematisering antas ett explicit förhållningssätt vilket innebär att teman identifieras utifrån analysmaterialets explicita och uttalade nivå, alltså utifrån det vi direkt kan observera genom att ta del av materialet. Vidare beskriver Braun och Clarke (2006:82) att det är viktigt att definiera och avgränsa vad som ska räknas som ett tema. I denna studie definieras ett tema som en typ av innehåll som förekommer återkommande i det insamlade videomaterialet, det vill säga vilken genre eller kategori av innehåll som förekommer i respektive videoklipp. Det är inte ett teoretiskt intresse som driver formuleringen av teman utan den tematiserande processen är starkt knuten till själva empirin i sig (Braun & Clarke, 2006:83). Ett teoretiskt ramverk appliceras först i studiens andra del där specifika aspekter analyseras djupgående. Studiens djupgående analys tar utgångspunkt i ett formalistiskt perspektiv, vilket Braun och Clarke (2006:85) beskriver som att handlingar och erfarenheter ses som samhälleligt producerade och reproducerade. I den andra delen av studien analyseras därmed innehållet i relation till dess sociokulturella kontext.

6.2 Guide för undersökningens tematiska analysprocess

Utifrån det tematiska förhållningssättet har en guide för analysprocessen formulerats med utgångspunkt i Braun och Clarkes (2006:87) beskrivning av den tematiska analysprocessen. Braun och Clarke har utformat en guide vilken vi utgått från och sedan omformulerat och justerat för att den på bästa sätt ska passa studiens syfte, samt det aktuella materialet. Analysen kommer därmed att genomföras efter följande guide:

Bild 1. Guide för undersökningens tematiska analysprocess

Del 1: Övergripande tematisering

1. Observera materialet, notera tankar och idéer som väcks.
2. Koda intressanta drag i materialet.
3. Sök efter möjliga teman i det insamlade materialet.
4. Kontrollera om funna teman stämmer i relation till kodade drag.
5. Definiera och namnge teman. Beskriv respektive temas drag och kännetecken.

Del 2: Djupgående analys

6. Välj ut intresseväckande och relevanta aspekter att analysera vidare.
7. Genomför ett urval av material till analysens andra del.
8. Skapa ett analyschema där valda teorier översätts till konkreta frågor.
9. Genomför en analys av valt material utifrån analyschemat.
10. Presentera analysens resultat och återkoppla till studiens forskningsfrågor samt tidigare forskning.

Analysen är följaktligen uppdelad i två delar där den första syftar till att översiktligt skaffa en bild av hur landskapet på BookTok ser ut. Detta kommer att genomföras genom den övergripande tematiseringen där ett större antal videoklipp hämtade från TikTok analyseras, vilket gör det möjligt att få en överblick och utifrån den formulera och definiera relevanta teman. Analysens andra del syftar istället till att analysera ett färre antal videoklipp mer djupgående för att undersöka närmare hur identitetsskapande och gemenskapsbyggande kommer till uttryck bland ungdomar som deltar i BookTok-gemenskapen. För att benämna dessa deltagare som skapar och publicerar videoinnehåll används begreppet kreatör i uppsatsen. Med kreatör avser vi alltså inte nödvändigtvis en influencer eller annan yrkesroll, utan en deltagare i gemenskapen som skapar eget innehåll. Nedan följer två separata avdelningar där respektive del av analysen behandlas utförligare.

6.3 Del 1 – Övergripande tematisering

Del ett av undersökningen syftar till att besvara studiens två första frågeställningar: *Vilken typ av innehåll publicerar svenska BookTokers?* och *Hur framställs bokläsning som attraktivt i innehållet publicerade av Svenska BookTokers?* Frågeställningarna kommer att besvaras med utgångspunkt i den övergripande tematiseringen.

6.3.1 Urval

För att få tillgång till ett så representativt urval som möjligt inleddes arbetet med att skapa ett nytt TikTok-konto som endast användes för undersökningen. Som tidigare konstaterat baseras innehåll som når användare på TikTok till stor del av algoritmer och för att undvika att undersökningen skulle påverkas av våra egna tidigare interaktioner med plattformen ansågs den rimligaste lösningen vara att skapa ett nytt konto. När kontot skapats genomfördes sedan ett urval baserat på en strategisk urvalsprocess där analysmaterial valdes ut på ett genomtänkt sätt (Ekström et al., 2019:113). Enligt Ekström et al. (2019:113) är det vid genomförande av kvalitativa studier av vikt att identifiera analysmaterial som kan bidra med kunskap om det som studien avser att undersöka. Den övergripande tematiseringen syftar till att skaffa en överblick över vilket innehåll svenska BookTokers publicerar, vi ville därför få tillgång till ett brett urval vilket representerar olika typer av innehåll, och därmed genomfördes ett *variationsurval* (Ekström et al., 2019:113). Urvalet genomfördes genom en insamling av videoklipp publicerade på TikTok under hashtaggen #swedishbooktok. Genom att söka på hashtaggen i TikToks sökfält och därefter använda plattformens filtreringssystem valde vi att begränsa sökningen till videoklipp som publicerats under den senaste månaden. Därmed fick vi tillgång till nyligen publicerat och aktuellt innehåll, och de 60 första videoklippen som sökningen visade sparades. Därefter ändrade vi sökningen för att istället begränsa den till att visa de videoklipp under hashtaggen med högst antal gilla-markeringar, oberoende av när de publicerats tidsmässigt, och även denna gång sparades de 60 första videoklippen som visades. Totalt samlades 120 videoklipp in, som delades upp i tre samlingar om 40, och respektive författare tilldelades en samling. Genom detta urval fick vi tillgång till ett brett och representativt urval som både inkluderar videoklipp publicerade av användare med lägre följarrantal, men också videoklipp som kan tänkas representera BookToks högst uppskattade

drag och trender. Detta ger underlag för en överblick över de mest återkommande dragen i den svenska BookTok-kulturen.

6.3.2 Material

Det material som analyserades i den första delen av studien består av 120 videoklipp publicerade på TikTok. Videoklippen är alltifrån 30 sekunder till tre minuter långa och består av flera olika komponenter: video, statisk bild, ljud, text, samt grafiska former. Ljud förekommer både i form av musik, egeninspelat prat eller trendande sounds. Sounds kan bestå av i stort sett vad som helst men inkluderar oftast en röst som pratar eller sjunger, vilket kan vara alltifrån en filmreplik eller viral meme till en privatperson som skapat en egen trend. Text förekommer både inlagt i videoklippen och i den tillhörande beskrivningen. Med andra grafiska element avses filter, GIF:ar och dekal.

6.3.3 Tillvägagångssätt för analys

Analysen påbörjades genom att materialet överskådligt observerades och därefter kodades videoklippens olika attribut för att skapa en överblick över dess innehåll. Med attribut avses bland annat längd, typ av ljud, om det var möjligt att utläsa kreatörens kön, vem som skapat innehållet (privatperson eller företag), användning av visuella effekter, samt innehållsliga drag som hur kreatörer pratar om böcker, hur bokläsning framställs, vilka färger och eventuella dekal som visas och hur eventuell text används i innehållet. Dessa attribut listades och respektive videoklipp observerades sedan utifrån dem. Det som noterades i denna observation sammanställdes sedan och vi kunde genom de innehållsliga dragen utläsa mönster och skillnader, vilket låg till grund för tematiseringen. Att ett videoklipp kategoriserats under ett visst tema beror inte enbart på vilka stilistiska komponenter som förekommer i det. Användningen av ljud eller videoklippets längd behöver exempelvis inte avgöra om innehållet rör sig om ett tips eller en recension. Det som i hög grad avgör vilket tema en video kategoriseras under är istället vilka ord som används, alltså hur kreatören talar om böcker och läsoplevelser. Dock kan estetiska val i viss mån tänkas vara kännetecknande för specifika teman, däribland färg, dekal och text. Funna teman kontrollerades sedan för att säkerställa att de stämde i relation till tidigare kodade drag innan de namngavs och definierades.

Efter genomförandet av den tematiska analysen där funna teman definierades, kunde studiens första frågeställning besvaras. Därefter analyserades innehållet under respektive tema mer ingående för att besvara studiens andra frågeställning. Här undersöktes alla videoklipps innehållsliga och visuella drag som kan tänkas framställa bokläsning som attraktivt, däribland estetiska val i innehållet som färg, dekal och användningen av textfunktionen. Även hur kreatören med ord och gester skildrar bokläsning analyserades med noggrannhet, då även det förstås som ett verktyg för att framställa bokläsning som attraktivt.

6.4 Del 2 – Djupgående analys

Den andra delen av undersökningen syftar till att besvara frågeställning tre och fyra: *Hur framställer sig gemenskapens kreatörer som BookTokers?*, och *Hur skapas och upprätthålls BookTok-gemenskapen?* Studiens tredje frågeställning besvaras med hjälp av Performativity Theory, medan studiens fjärde frågeställning besvaras med hjälp av Social Worlds.

6.4.1 Urval

Syftet med studiens djupgående analys är att undersöka närmare hur identitetsskapande och gemenskapsbyggande kommer till uttryck och vi behövde därmed få tillgång till innehåll som tydligt representerar dessa praktiker inom BookTok-gemenskapen. Med utgångspunkt i detta genomfördes ytterligare en strategiskt urvalsprocess och mer specifikt ett *typurval*. Ekström et al. (2019:113) beskriver att man vid genomförande av ett typurval försöker identifiera analysmaterial som representerar de mest normala och typiska dragen av en företeelse. Urvalet genomfördes med grund i undersökningens första del, den övergripande tematiseringen. I analysens första del fann vi två teman förekomma oftare än vad resterande gjorde: *rekommendationer* och *läsupplevelser*. Dessa teman upplevs vara bredare och mer frekvent förekommande än övriga, dessutom illustrerar innehållet som faller under dem tydligt hur deltagare i BookTok-gemenskapen uttrycker sin egen identitet samt hur de bidrar till att upprätthålla en gemenskap. Videoklipp från det tidigare insamlade analysmaterialet som på bästa sätt representerar våra två valda teman plockades ut, med andra ord de videoklipp som tydligast visade upp typiska drag för respektive tema. Sex stycken videoklipp valdes ut, tre från respektive tema. Antalet ansågs rimligt då materialet skulle detaljstuderas, och respektive författare tilldelades två videoklipp var, ett från respektive tema.

6.4.2 Material

Materialet som analyseras i studiens andra del är detsamma som i den föregående, med skillnaden att det är begränsat till sex videoklipp. Det rör sig även här om videoklipp vilket är mellan 30 sekunder till 3 minuter långa och som innehåller flera olika element, däribland text, ljud, video och grafiska former.

6.4.3 Tillvägagångssätt för analys

För att öka graden av samstämmighet i våra tolkningar och skapa en genomgående struktur i studiens djupgående analys formulerades ett analyschema med utgångspunkt i dess tredje och fjärde frågeställning, samt ramverket för Performativity Theory och Social Worlds (se bilaga 1). Analyschemat fungerade som ett vägledande stöd när videoklippen analyserades, och säkerställer att vardera författare genomfört sina analyser utifrån samma utgångspunkter och förutsättningar.

Till en början observerades de tre utvalda videoklippen för respektive tema, *rekommendationer* och *läsupplevelser*, ett antal gånger för att bekanta oss med dem och skaffa en överblick över deras innehåll. Därefter analyserades videoklippen steg för steg efter analyschemat. Videoklippen analyserades först på det innehållsmässiga planet, där fokus låg på att identifiera vad innehållet förmedlar och består av. Sedan analyserades videoklippen i syfte att tolka dem utifrån ramen för Performativity Theory och Social Worlds, vilket bidrar till att besvara studiens tredje, respektive fjärde frågeställning.

6.5 Metoddiskussion

6.5.1 Metodkritik

Den tematiska analysen har varit en tacksam metod för studien och besvarandet av dess frågeställningar. Med hjälp av metoden var det möjligt att identifiera och analysera teman väl på ett flexibelt sätt då den är fri från ett bestämt teoretiskt ramverk (Braun & Clarke, 2006:78). Till följd av detta var det däremot av stor vikt att tydliggöra studiens teoretiska position, vilket till en början möttes som en svårighet. Arbetet inleddes utan en teoretisk positionering och studiens övergripande tematisering låg därmed till grund för valet av teori. Då ett teoretiskt ramverk inte tillämpas innan tematiseringen fann vi det initialt svårt att avgöra vad som var av högst relevans att undersöka vidare. Det krävdes således att mycket tid prioriterades åt inläsning av teorier som möjligtvis kunde vara lämpliga att applicera i studiens djupgående analys i relation till studiens problematisering.

Valet att genomföra en innehållsanalys innebär att studien endast tar hänsyn till den innehållsmässiga aspekten av BookTok-gemenskapen. Detta kan ses som en svaghet då det medför viss begränsning när det gäller studiens generaliserbarhet, vi kan inte yttra oss om hur innehållets mottagare uppfattar och tolkar det. Vi kan därmed endast uttala oss om innehållet i sig och hur det kan förstås utifrån ramverket för studiens valda teorier. För att kunna säkerställa observationer som rör gemenskapens eventuella effekter och dess påverkan på individer krävs ytterligare forskning som tar hänsyn till deltagare och mottagares upplevelser och uppfattningar. Att vi valt att genomföra vår studie med en kvalitativ metod medför också viss begränsning, då det innebär att vi inte kan göra några statistiska generaliseringar. Vi kan alltså inte med full säkerhet dra slutsatser som är generaliserbara till en större population.

Ytterligare en aspekt att nämna är att vi under arbetets inledande tematiseringen fann det svårt att utläsa vem eller vilka som står bakom de TikTok-konton som publicerar de analyserade videoklippen. Dock är det enligt Internetstiftelsen (2021) främst personer födda på 2000-talet som använder sig av och publicerar innehåll på TikTok, och utifrån vår analys uppskattar vi att en majoritet av det insamlade analysmaterialet är publicerat av ungdomar och unga vuxna i åldrarna 15 till 30. Vi upplevde också en viss svårighet i att avgöra om det konto som publicerat videoklippen tillhör en svensk användare, trots att urvalet begränsats utifrån hashtaggen #swedishbooktok. Detta då en majoritet av användarna som står bakom det insamlade materialet valt att skriva på engelska, förmodligen för att nå ut till en större målgrupp. Å andra sidan anser vi att det rimligtvis inte finns ett större intresse i att använda hashtaggen om man inte är en del av den svenska BookTok-gemenskapen. Att ett fåtal utländska profiler möjligtvis kan ha använt hashtaggen ser vi därmed inte som ett hinder för studien.

6.5.2 Reflektion över tillvägagångssätt

Med studiens valda analysredskap och upplägg för undersökning har genomförandet av undersökningen fungerat väl. Diskussioner och reflektioner över arbetets metod och tillvägagångssätt har förts genomgående, vilket resulterat i justeringar och omdisponeringar av uppsatsens olika kapitel, framförallt resultatpresentationen och slutdiskussionen. Under studiens utförande har det även genomgående diskuterats om huruvida studiens krav på validitet och reliabilitet uppfyllts för en kvalitativ studie.

Validitet innebär att studien undersöker det den syftar till att undersöka, och att studiens analysredskap används på ett giltigt sätt. Studien ska alltså, med dess verktyg, uppnå giltighet och relevans samt mäta det som den påstår sig mäta (Ekström & Johansson, 2019:13). Efter att analysen börjat ta form genomfördes ett flertal justeringar av studiens syfte och frågeställningar och vi har med noggrannhet anpassat metoden väl i relation till studiens syfte för att uppnå så god validitet som möjligt.

Reliabilitet handlar i sin tur om att studien är tillförlitlig och behandlar relevant och riktig information (Ekström & Johansson, 2019:13). Begreppet reliabilitet lämpas egentligen bäst för kvantitativa studier då det handlar om en frånvaro av slumpmässiga och osystematiska fel, vilket är av högst relevans vid arbete med en stor mängd data. Trots vår kvalitativa metod anser vi att begreppet reliabilitet är av betydelse då vi vill uppnå tillförlitlighet. Genom att undvika slumpmässiga och osystematiska fel var det av stor vikt att genomgående undersöka varandras tolkningar med noggrannhet. Detta för att säkerställa att tolkningarna utförts på samma grunder, fria från missförstånd och skrivfel. Dessutom fungerade studiens analyschema, vilket grundar sig i välvalda och relevanta teorier, som ett grundläggande underlag för att uppnå tillförlitlighet. Genom att kontinuerligt utgå ifrån och återkoppla till studiens analyschema med dess valda teoretiska ramverk kunde vi undvika systematiska fel och därmed uppnå god begreppsvaliditet, vilket innebär att våra operationella indikatorer stämmer överens med dess teoretiska definitioner. Då vi uppnår hög tillförlitlighet och god begreppsvaliditet åstadkommer studien även god resultatvaliditet, det vill säga att vi undersöker det vi påstår att vi undersöker. Detta är väsentligt för att kunna uttrycka ny kunskap, vilket vår studie syftar till (Esaiasson et al., 2017:58-59).

7. Resultat

I följande kapitel presenteras studiens resultat. Kapitlet är uppdelat i två delar där del ett redogör för studiens övergripande tematisering medan del två redogör för studiens djupgående analys.

7.1 Del 1 – Övergripande tematisering

Studiens första del, den övergripande tematiseringen, syftar till att skaffa en överblick över vilken typ av innehåll svenska BookTok-kreatörer publicerar och hur bokläsning framställs som attraktivt inom gemenskapen, vilket bidrar till att besvara studiens första och andra frågeställning: *Vilken typ av innehåll publicerar svenska BookTokers?* och *Hur framställs bokläsning som attraktivt i innehållet publicerade av svenska BookTokers?* Genom att observera och analysera videoinnehållets olika komponenter var det möjligt att utläsa och formulera fem innehållsliga teman som respektive videoklipp kan kategoriseras under: *rekommendationer*, *läsupplevelser*, *inbjudande innehåll*, *textuellt innehåll* och *dramatiserat innehåll*. Under respektive tema följer en beskrivning av innehållet, samt hur det kan tänkas framställa bokläsning som attraktivt.

Rekommendationer

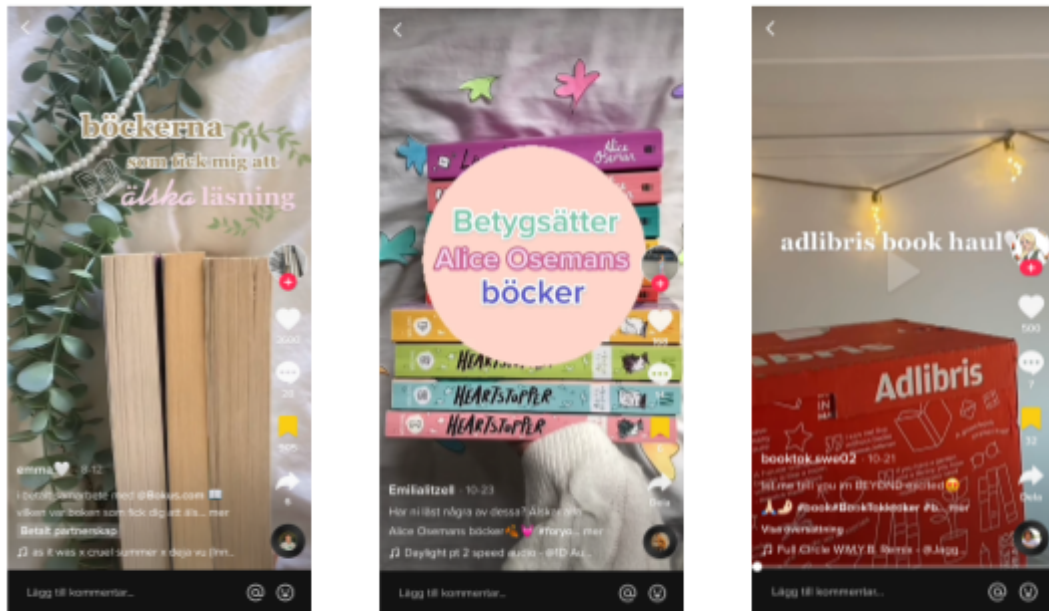
BookTok präglas till stor del av videoklipp där böcker rekommenderas på olika vis och den här typen av innehåll kommer exempelvis till uttryck genom att BookTokers visar upp nyinköpta böcker eller tipsar om och recenserar böcker de läst. Vi insåg tidigt i arbetet att de tre videoformaten, *tips*, *recensioner* och *hauls* påvisar flera likheter och därför valde vi att kategorisera dem under ett och samma tema: *rekommendationer*.

I en stor del av videoklippen i vårt urval förekommer *tips* av olika slag, främst i form av tips på böcker men i vissa fall även på författare och bokhandlar. I den här typen av innehåll använder sig kreatörer ofta av formuleringar som “bästa boken jag läst”, eller “en bok alla borde läsa”, ofta med vinkeln att publiken verkligen måste ta del av en bok för att inte gå miste om något riktigt bra. Vi fann även ett mönster av att reklam på BookTok ofta förekommer i samband med just tips, antingen genom att kreatörer publicerar videoklipp i betalda samarbeten med bokhandlar eller att företag själva publicerar eget innehåll. Det andra videoformatet, *recensioner*, kommer istället till uttryck genom att kreatörer utvärderar eller betygsätter böcker. Detta gör kreatörer både genom att själva nämna att de ska betygsätta en eller flera böcker, eller genom att prata om en bok i mer generella drag för att uttrycka sin åsikt och värdering av boken. Det tredje och sista videoformatet, *hauls*, kan beskrivas som innehåll där kreatörer visar upp sina senaste inköp, och inom BookTok-gemenskapen rör det sig ofta om inköp från olika bokhandlar.

Ett genomgående inslag i de videoklipp som kategoriserats under temat rekommendationer är att de ofta är uppdelade i flera korta sekvenser där varje sekvens berör en specifik bok, i vissa fall i kombination med en kortare beskrivande eller värderande text. Vi fann även ett fåtal kreatörer som valt att, genom verbal kommunikation, prata mer utförligt och djupgående om böcker genom längre sekvenser.

I innehåll som faller under detta tema är visuella element framträdande och TikToks funktioner används på ett konsekvent och genomtänkt sätt, vilket resulterar i estetiskt vackra komponenter; komponenter som i sin tur kan tänkas väcka positiva associationer hos mottagaren och därmed bidra till att uppmuntra till bokläsning. Exempelvis upplevs färgval ofta vara anpassade efter den eller de böcker som uppvisas genomgående i både bakgrund, rekvisita, text och grafiska former. När det gäller tillämpning av text i videoinnehållet upplevs kreatörer välja ut typsnitt, färg och textstorlek med omsorg för innehållets utseende. Flera kreatörer har dessutom valt att använda sig av olika typer av grafiska former vilket erbjuds i TikToks redigeringsläge, ofta i form av GIF:ar och statiska dekaler föreställande figurer som små böcker, hjärtan, blommor och växter. Valet av ljud i videoklippen upplevs, likt de visuella elementen, vara anpassat efter dess innehåll. Kreatörerna har antingen tillämpat egeninspelat ljud av den egna röst, musik eller förinspelade sounds. Främst förekommer ljud i form av musik, framförallt glada upptempo-låtar. När ett större antal böcker visas upp är det vanligt att kreatörer väljer att redigera innehållet utifrån musiken genom att klippa ihop sekvenser i takt till musikens rytm. Att tillämpa musik på det här sättet kan tänkas resultera i ett behag som får mottagaren att fångas in och kolla klart på videoklippen. Färg- och ljudval kan alltså tänkas bidra till att attrahera och inspirera publiken till bokläsning. Utöver detta har samtliga kreatörer av de videoklipp som faller under detta tema valt att nyttja beskrivningsfunktionen, ett fält där användaren kan skriva text men även tillämpa klickbara hashtaggar. Vissa kreatörer har valt att komplettera videoinnehållet med en fråga till publiken vilket kan ge upphov för diskussioner om specifika böcker i kommentarsfältet, vilket i sin tur leder till ökat engagemang inom BookTok-gemenskapen.

Bild 2. Rekommendationer

Tre skärmdumpar av videoklipp från plattformen TikTok som representerar temat rekommendationer.

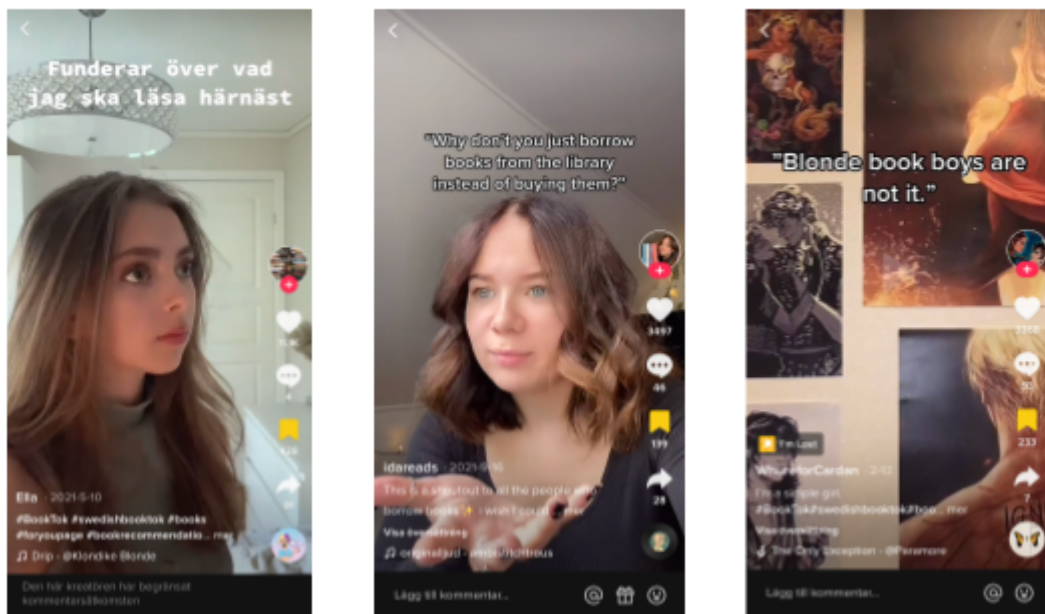
Läsoplevelser

I videoinnehåll som kategoriserats under detta tema speglar kreatörer det egna läslivet och läsoplevelser på ett sätt som andra läsintresserade kan tänkas relatera till. Innehållet kommer

ofta till uttryck genom att ett scenario eller dilemma, många gånger med en humoristisk vinkel, målas upp med hjälp av visuella, textuella och auditiva element. Det kan exempelvis handla om att spendera för mycket pengar på böcker, att spendera mer tid på bokläsning än vänner eller att vara kär i en fiktiv karaktär. Innehåll som kategoriseras under detta tema finner vi vara det som uppnått högst antal gilla-markeringar, och det utgör även en stor del av det insamlade materialet. Detta tolkar vi som att videoklipp där läsoplevelser skildras har stor genomslagskraft och når ut till en stor publik, vilket kan tänkas bero på betydelsen av en igenkänningsfaktor för mottagaren. En annan bidragande faktor kan tänkas vara den återkommande användningen av sounds som är populära även utanför BookTok-gemenskapens gränser, vilket ökar videoklippens chans att hamna på For You-sidan för många användare. Genom att innehållet lyfter olika situationer eller dilemman relaterade till läsning kan läsintresserade mottagare tänkas känna igen sig och således känna sig som en del av gemenskapen. I vissa fall förekommer även innehåll där läsoplevelser skildras i relation till specifika böcker. En mottagare som läst den specifika boken kan i sådant fall tänkas känna sig inkluderad, och som en del av något exklusivt som inte alla förstår. En mottagare som istället inte läst boken kan tänkas lockas att göra det, möjligtvis i syfte att vilja vara en del av gemenskapen, och när fler användare känner igen sig och identifierar sig med innehållet stärks gemenskapen.

Innehåll som kategoriserats som läsoplevelser upplevs inte vara utformat med samma fokus på estetisk framställning som under föregående tema. Den visuella utformningen är istället enklare och innehållet inger en känsla av närvaro i den situation som skildras. Däremot läggs stor vikt vid de textuella och auditiva elementen, då förinspelade humoristiska sounds ofta kombineras med egenskriven text. De sounds som används består oftast av en röst som uttalar ord vilket kan röra sig om alltifrån en replik från en film till en viral internetmeme. Specifika scenarier som har med just bokläsning att göra målas sedan upp genom tillämpning av text och iscensätts i flera fall även med hjälp av minspel och kroppsspråk hos kreatören. Den avskalade visuella framställningen hjälper publiken att rikta sin uppmärksamhet mot de relaterbara och humoristiska skildringarna av läsoplevelser, vilket kan resultera i att gemenskapen stärks och således bidra till att fler kan attraheras och komma att ta del av dess läsfrämjande budskap.

Bild 3. Läsoplevelser

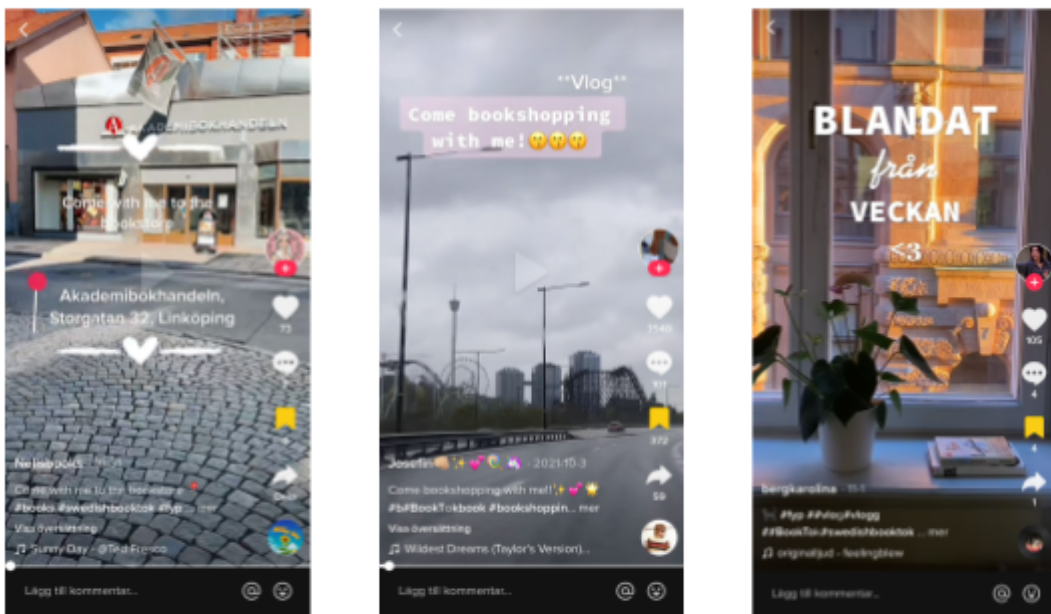
Tre skärmdumpar av videoklipp från plattformen TikTok som representerar temat läsoplevelser.

Inbjudande innehåll

Undet temat inbjudande innehåll kategoriseras videoklipp där publiken bjuds in att följa med kreatören, exempelvis under dennes dag eller shoppingtur. Innehållet förmedlas vanligen genom en så kallad vlogg; ett väletablerat format på internet som kan beskrivas som en blogg i videoformat. Inom BookTok rör det sig främst om innehåll där kreatörer besöker bokhandlar för att inhandla nya böcker och i vissa fall kan innehållet även bestå av generella dagliga vloggar där läsning framställs som en del av kreatörens vardagliga liv. Den här typen av innehåll upplevs fungera som inspirationskälla till att locka publiken att själva vara en del av den stund som filmas. Genom att skapa innehåll där besök på bokhandlar framställs som en rolig och mysig aktivitet kan publiken tänkas inspireras till att själva besöka bokhandlar för att inhandla nya böcker att läsa. I vissa av videoklippen upplevs kreatörerna dessutom vara måna om att det inbjudande innehållet ska vara personligt, och genom att visa upp en del av det egna personliga livet kan publiken tänkas uppleva att de bjuds in till att lära känna kreatören.

I en stor del av videoklippen som faller under detta tema har kreatörerna använt TikToks funktioner för att skapa estetiskt tillfredsställande inledande sekvenser. Text och dekaler av olika slag tillämpas för att skapa en introduktion till videoklippen vilket kan locka publiken att fortsätta titta. De olika videoklippen skiljer sig däremot åt när det kommer till huruvida text tillämpas i resterande del av innehållet. Vissa kreatörer använder endast text i den inledande sekvensen medan andra använder sig av text kontinuerligt i innehållet för att exempelvis tydliggöra vilka bokhandlar som besöks. När det gäller användningen av ljud tillämpas ofta lugn och instrumental musik, vilket bidrar till att iscensätta den aktuella situationen som harmonisk och mysig. Videoklippens sekvenser klipps ofta ihop i takt till den lugna musikens rytm och en upplevd harmonisk känsla hos publiken kan tänkas bidra till att framkalla en attraktiv, positiv bild av böcker och bokläsning.

Bild 4. Inbjudande innehåll

Tre skärmdumpar av videoklipp från plattformen TikTok som representerar temat inbjudande innehåll.

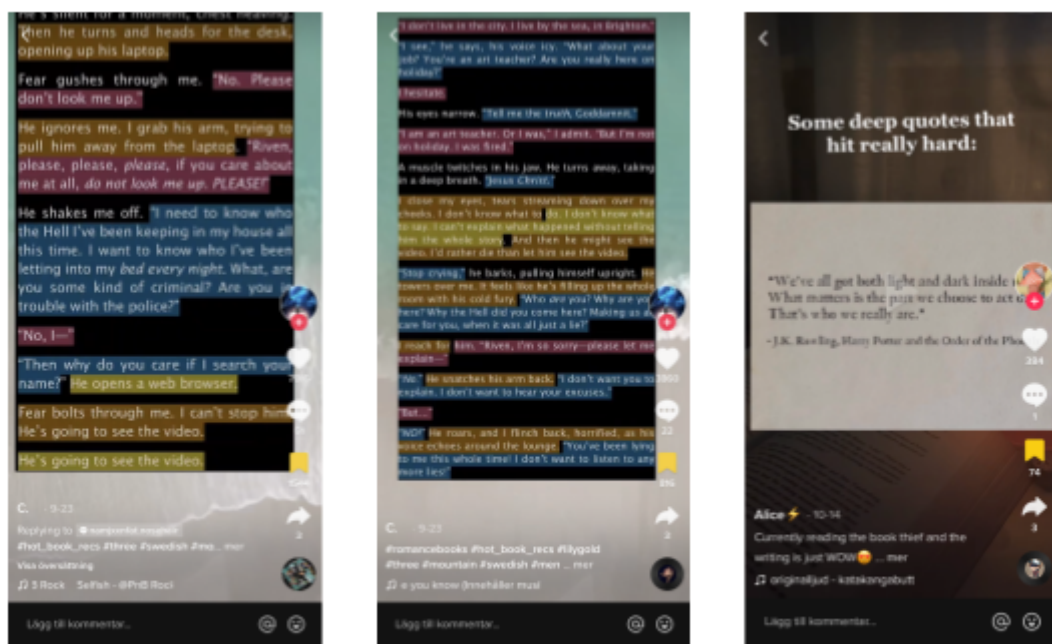

Textuellt innehåll

En återkommande företeelse som observerades i analysmaterialet är innehåll där specifika utdrag och citat från olika böcker visas upp, vilket vi valt att benämna som textuellt innehåll. Det textuella innehållet kan tolkas fungera som en inspirationskälla för att få publiken att läsa de böcker som utdragen är hämtade ifrån, det kan alltså tänkas fungera som en metod för att ge boktips. I de videoklipp där utdrag ur böcker presenteras har bilder av textuella utdrag, där publiken ges en inblick i böckernas handling, placerats mot bakgrund föreställande en sandstrand. I kombination med tillämpning av en lugn bakgrundsmusik kan detta tänkas ge upphov för en avslappnad sinnesstämning hos publiken, vilket kan tänkas attrahera och inspirera dem att läsa igenom texten och möjligtvis även till att vilja läsa hela boken i fråga.

I de videoklipp där kortare citat visas upp förmedlas mer slagkraftiga och inspirerande budskap, ofta hämtade från böcker som är populära inom BookTok-gemenskapen. Även i dessa videoklipp tillämpas lugn bakgrundsmusik och innehållet kan tänkas inspirera till läsning av de böcker citaten är hämtade ifrån. Innehåll som kategoriserats under detta tema kan därmed tänkas framställa bokläsning som attraktivt då det betonar möjligheten att ta del av intressanta och tankeväckande budskap. Något vi fann vara återkommande under detta tema är att kreatörer inte använder sig av dekaler eller andra former av rekvisita, utan fokus ligger istället på den ensamma texten, för att publiken ska kunna läsa den utan distraktioner.

Bild 5. Textuellt innehåll

Tre skärmdumpar av videoklipp från plattformen TikTok som representerar temat textuellt innehåll.

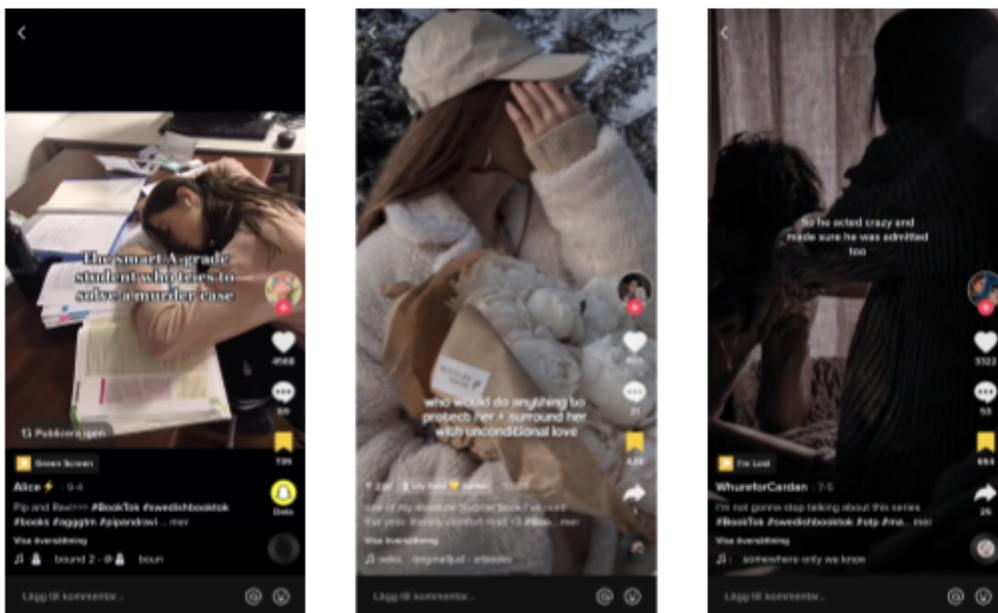
Dramatiserat innehåll

I videoklipp som kategoriserats under temat dramatiserat innehåll klipper kreatörer ihop sekvenser av fotografiska bilder för att visualisera en boks handling och känsla. Bilderna kombineras med text som beskriver bokens handling och musik vilket bidrar till att ge liv åt

innehållet. Genom detta upplevs bokens innehåll dramatiseras och det kan liknas vid utformningen av en musikvideo. Kreatörer lägger stor vikt vid den visuella framställningen där färg och ljus används för att fånga publikens uppmärksamhet. De inklippta bilderna går ofta i mörka toner med ljusa inslag vilket ger upphov för kontrast och djup. Texten är ofta vit för att synas så tydligt som möjligt mot den mörka bakgrunden, vilket är av stor betydelse då det är texten som väcker åskådarens uppmärksamhet genom att binda ihop bilderna till bokens handling och skapa en berättelse. Genom att anpassa texten till de valda bilderna kan kreatören styra åskådarens intryck av bokens innehåll och därmed möjligtvis attrahera publiken till bokläsning. Den tillagda musiken i samtliga videoklipp upplevs, i kontrast till bildernas mörka och dova färgval, vara ljus och lätt, och i många fall snabbspolad då den spelas i högre hastighet än låtens originalversion. I vissa videoklipp har kreatören även klippt in text i takt till den musik som spelas, exempelvis spelas en snabbspolad version av låten "Bound 2" av artisten Kanye West i ett av videoklippen. Samtidigt som orden "Bound to Fall in Love" sjungs, skrivs de ut i videoklippen, vilket upplevs illustrera boken som handlar om två karaktärer som blir kära.

Grafiska former som dekaler och dylikt är inte av betydelse inom temat, istället ligger fokus på texten och dess samspel med bild och musik. Videons genomtänkta färgtema och ljudval är tillräckliga för att måla upp böckerna och dess handlingar i syfte att attrahera publiken till bokläsning. Ytterligare en funktion som aktivt används som ett komplement för att framställa läsning som attraktivt är tillämpningen av text och hashtaggar i beskrivningen. Där kan kreatören dels förtydliga vilken bok som framställs, då bokens titel inte alltid introduceras i videon, samtidigt kan kreatören använda beskrivningen för att berätta personliga åsikter och tankar som väckts om boken, vilket i sin tur kan tänkas inspirera potentiella läsare ytterligare.

Bild 6. Dramatiserat innehåll

Tre skärmdumpar av videoklipp från plattformen TikTok som representerar temat dramatiserat innehåll.

7.2 Del 2 – Djupgående analys

I analysens andra del, som syftar till att besvara studiens tredje och fjärde frågeställningar, appliceras ramverket för teorierna *Performativity Theory* och *Social Worlds*. I denna analys utgår vi ifrån synen på innehåll inom BookTok-gemenskapen som bestående av performativa handlingar vilka ger upphov för identitets- och meningsskapande. Vi utgår även ifrån synen på BookTok-gemenskapen som en social värld där kreatörernas handlingar ger upphov för skapandet och upprätthållandet av själva gemenskapen. Två av studiens formulerade teman har valts ut till denna analys med ambitionen att analysera innehållet på ett djupare plan än i föregående tematisering, och för att analysera det innehåll som bäst representerar gemenskapen. De två teman som valts är därför *rekommendationer* och *läsupplevelser*.

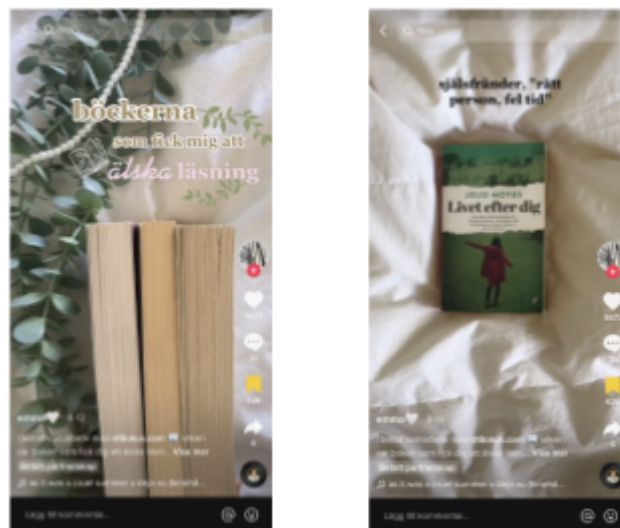
Under respektive tema följer inledningsvis beskrivningar av de tre utvalda videoklippens innehåll. Därefter följer en gemensam tolkning av samtliga videoklipp utifrån ramverket för studiens valda teorier. Först besvaras studiens tredje frågeställning angående hur kreatörer framställer sig som BookTokers utifrån Performativity Theory, och sedan besvaras studiens fjärde frågeställning angående hur BookTok-gemenskapen skapas och upprätthålls utifrån Social Worlds.

7.2.1 Rekommendationer

Innehåll

Video 1: Böckerna som fick mig att älska läsning

Bild 7. Böckerna som fick mig att älska läsning

Skärmdumpar av två sekvenser från video 1 under temat rekommendationer

Videoklipppet inleds med att kreatören genom text förklarar att hon ska presentera de böcker som fått henne att älska läsning. I bild syns till en början tre böcker med framsnittet i riktning

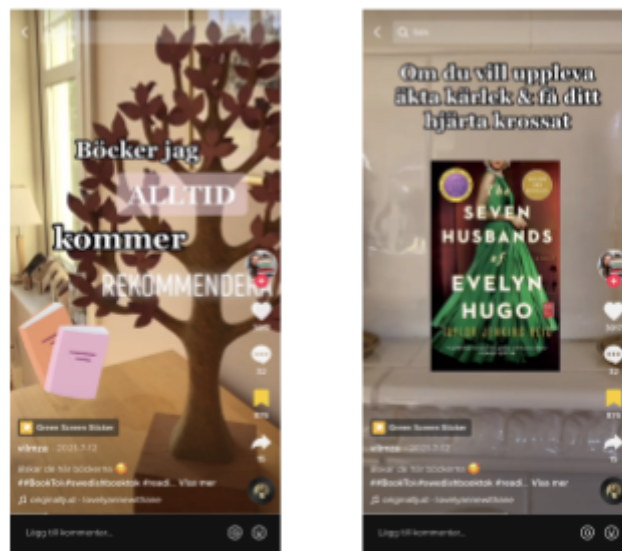

mot kameran som placerats på ett vitt påslakan. Ovanför dem syns rekvisita i form av en grön slingrande växt och ett uppspänt pärlhalsband som sträcker sig från bildens övre högra hörn och ner på böckernas vänstra sida. Direkt ovanför böckerna syns texten “böckerna som fick mig att älska läsning”, och orden har givits olika typsnitt, storlek och färg, vilket upplevs vara genomtänkt. I videoklippet följer sedan fyra liknande sekvenser där kreatören visar upp och rekommenderar böcker. I respektive sekvens är en enskild bok placerad på det vita påslakanet, centrerat i bild och med framsidan uppåt. Över respektive bok syns en kort text med en enkel beskrivning av bokens handling och texten har givits samma typsnitt, storlek och färg i samtliga sekvenser. Två av böckerna som visas upp är ungdomsböcker och i majoriteten av böckerna är en kärlekshistoria central. I videoklippets tillhörande beskrivning framkommer det att videoklippet är publicerat i betalt samarbete med bokhandeln Bokus, följt av hashtaggar som #swedishbooktok, #boktips och #bookrecommendations.

I videoklippet spelas en mashup av tre olika låtar från populära artister, musiken har ett högt tempo och ger ett glatt och positivt intryck. Visuellt går videoklippet i ljusa färger med undantag för mörkare bokomslag. I videoklippets inledande sekvens kombineras färger på ett behagligt vis och påslakanet som används som bakgrund ger ett ljust och neutralt intryck. Påslakanet ser ut att omfamna ett täcke och de skuggor som bildas i påslakanets veck ger bilden ett djup och mer textur än om böckerna placerats mot en platt yta. Genom att böckerna placeras i en estetiskt tillfredsställande miljö framställs de som eftertraktade, och dessutom skapar den inledande texten genom ordet “älska” en föreställning av att böckerna är älskvärda.

Video 2: Böcker jag alltid kommer rekommendera

Bild 8. Böcker jag alltid kommer rekommendera

Skärmdumpar av två sekvenser från video 2 under temat rekommendationer

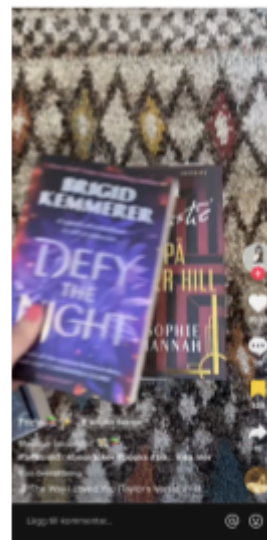
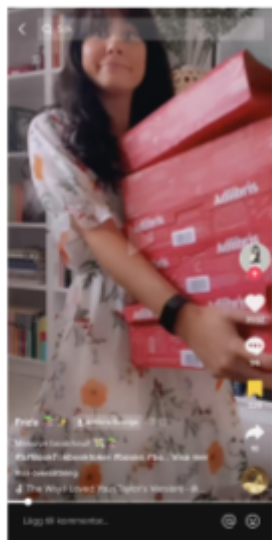
Videoklippets inledande bild visar rekvisita i form av ett brunt och rostfärgat miniatyrträd ståendes på en trämöbel, i bakgrunden syns en vit vägg och ett fönster med en inredd

fönsterbräda. Kreatören låter texten “Böcker jag alltid kommer rekommendera” dyka upp successivt ord för ord framför rekvisitan, vilket förklarar videons handling. Efter att all inledande text framträtt, visas en dekal föreställande två böcker. Färgerna i inledningen upplevs genomtänkta då all text står i vitt, med undantag för att två ord som givits rosa färg på olika sätt; antingen som en bakgrund till ordet, eller som ett svagt skimmer runt bokstäverna. Dekalen består även av en rosa bok vilket matchar texten och visar på genomtänkt färgval.

I inledningen spelas dov och lugn musik. När bilden sedan byts ändras musikens tonläge och rytm till att bli starkare och tydligare, vilket kan tänkas förstärka åskådarens intryck och känsla för videons innehåll: de uppvisade böckerna. Totalt visas fyra böcker i bild, och vardera bok får synas i ungefär fem sekunder. Alla böcker visas med framsidan centrerad i bild ståendes mot vitt kakel. Ovanför samtliga böcker visas en vit text med svart kontur som beskriver bokens genre. Ovanför den första uppvisade boken står det “Om du vill ha slowburn enemies to lovers”. I nästa sekvens visas en ny bok, där texten “Om du vill uppleva äkta kärlek & få ditt hjärta krossat” visas ovanför. Därefter visas den tredje boken med texten “Om du vill ha en fantasyserie att sträckläsa”, följt av namnen på de tre böckerna i serien. Slutligen visas den fjärde och sista boken samt texten “Om du vill ha något lättsamt, spicy & underhållande”, följt av namnen på de fyra första böckerna i bokserien. Utöver det som visas i bild har kreatören även nyttjat beskrivningsfältet där hon skriver “älskar de här böckerna”, följt av hashtaggar som #BookTok, #swedishbooktok och #reading.

Video 3: Massive Bookhaul

Bild 9. Massive Bookhaul

Skärmdumpar av två sekvenser från video 3 under temat rekommendationer

I detta videoklipp visar kreatören upp böcker med hjälp av formatet haul, vilket innebär att hon visar böcker hon nyligen köpt. Videoklipppet är uppdelat i fyra sekvenser, och inleds med

att kreatören går in i bild bärandes på fem röda postorderpaket från bokhandeln Adlibris. Kreatören sätter sig sedan ned och tornet av paket faller mot golvet. Bakom kreatören syns en stor bokhylla fylld med böcker och växter. I videoklippets andra sekvens visar kreatören upp alla paket och i den tredje sekvensen visar hon att paketen tömts och att böckerna radats upp ovanpå varandra. Den fjärde och sista sekvensen som följer är längre och i den visar kreatören upp samtliga böcker som inhandlats genom att filma bokhögen ovanifrån och lyfta bort bok för bok för att jobba sig nedåt. Majoriteten av dessa böcker visar sig vara inom genren fantasy.

Videoklipppet inleds med texten “Massive Bookhaul! ” skriven i versaler, men utöver det används inte text i videoinnehållet. Kreatören har valt att använda sig av ett filter som tonar ner färgerna något, vilket ger ett enhetligt och lugnt intryck. Musiken som spelas i videoklipppet är en lugn kärlekslåt vilket kan tänkas spegla kreatörens kärlek för böcker. Trots att kreatören varken läst böckerna eller ger publiken någon beskrivning av dem, upplevs böckerna framställas som eftertraktade. Detta genom kreatörens uttryckliga glädje och kärlek över att få öppna sina paket, och den stora bokhyllan som syns i bakgrunden kan även tänkas ge ett intryck av att läsning är en stor del av hennes liv. Därmed kan hennes tips upplevas som tillförlitliga, och dessutom använder sig kreatören av hashtaggen #bookrecommendations vilket indikerar att hon själv ser videoklipppet som en form av bokrekommendation. Andra hashtaggar hon använder är exempelvis #Bookworm och #booklovers, men också #romance och #fantasy.

Tolkning

Hur kreatörerna framställer sig som BookTokers

Att framställa sig som en BookToker

Samtliga kreatörer av de tre ovan introducerade videoklippen visar upp böcker i fysisk form, vilket ger publiken en första indikation på att kreatörerna är intresserade av böcker och läsning, och när det sedan kombineras med text förstärks positioneringen ytterligare. Detta genom att kreatörerna applicerar text i videoklippen och deras beskrivningar där de uttrycker kärlek och uppskattning för böcker och läsning. Att kreatörerna är en del av och kan tänkas identifiera sig med BookTok-gemenskapen framkommer främst genom användningen av hashtaggar i videoklippens beskrivningar. De vanligast förekommande hashtaggar i vårt urval inom temat *rekommendationer* är #BookTok, #swedishbooktok och #reading. Detta kan sägas skilja sig något från tidigare forskning, då Mergas (2021:4) innehållsanalys indikerar att hashtaggar främst används för att ge uttryck åt genrer som är populära inom gemenskapen. Vår analys indikerar istället att svenska BookTokers använder sig av hashtaggar för att uttrycka en samhörighet med BookTok-gemenskapen mer generellt. Mergas (2021:4) studie indikerar även att skönlitteratur för unga vuxna är den mest framträdande genren inom gemenskapen, vilket framkommer genom tillämpningen av hashtaggar som #ya och #yabooks. I enlighet med detta faller en majoritet av de böcker som visas upp i vårt urval under just genren för ungdomslitteratur, däremot använder sig inte kreatörerna av hashtaggar som berör genren explicit. Dock har en av kreatörerna i vårt urval tillämpat hashtaggar #romance och #fantasy, vilket går i linje med Mergas (2021) resonemang angående att hashtaggar används som uttryck för genrer.

Att framställa sig som en pålitlig BookToker

Utöver användning av hashtaggar finner vi även att samtliga kreatörer under detta tema positionerar sig som pålitliga genom att på olika sätt framställa sig som erfarna bokläsare. Det första videoklipppet är publicerat i betalt samarbete med ett bokhandelsföretag, vilket kan tänkas inge en känsla av att kreatören är en erkänd BookToker som har inflytande i gemenskapen, och genom denna positionering kan publiken tänkas uppfatta kreatörens rekommendationer som pålitliga. I det andra videoklipppet uttrycker kreatören sig för ett identitetsskapande då hon uppvisar böcker hon älskar och rekommenderar. Genom att visa upp en variation av böcker som sträcker sig från fantasy och skräck till kärleks- och feelgoodromaner upplevs kreatören positionera sig som en läsare av bred smak med ett intresse för olika genrer. Kreatören framställer sig även som kunnig inom respektive genrer genom att formulera bokrekommendationer efter vad publiken kan tänkas söka för typ av bok. När en kärleksroman visas upp skriver hon exempelvis: “om du vill uppleva äkta kärlek & få ditt hjärta krossat”. Genom denna performativa handling, att formulera rekommendationen på detta vis, framställer sig kreatören som tillräckligt kunnig för att veta vad för typ av känsla respektive bok kan tänkas framkalla hos mottagaren, och därmed upprätthåller hon sin position som en pålitlig och tillförlitlig BookToker. Även i det tredje videoklipppet framställer sig kreatören som en rutinerad bokläsare; detta genom att visa upp sitt massiva bokinköp som indikerar att hon lägger både tid och pengar på intresset. Denna framställning förstärks av den stora bokhyllan fylld med böcker som visas i bakgrunden. Att låta bokhyllan synas tolkas som en genomtänkt performativ handling genomförd av kreatören i syfte att framställa sig som en erfaren bokläsare. Detta kan vi koppla till Dezuanni et al. (2022:370) som lyfter att innehåll skapat av populära BookTokers består av selektiva bilder av hemmet, eller ögonblick som de är stolta över, vilket här exemplifieras genom handlingen att filma framför den välorganiserade bokhyllan.

Att skapa estetiskt tilltalande och feminint innehåll

Att producera videoklipp med estetiskt tilltalande innehåll är ytterligare en återkommande performativ handling bland kreatörerna. Dessa handlingar indikerar att kreatörerna är måna om estetik och värdesätter visuellt tillfredsställande medieinnehåll. Detta upplevs vara ett genomgående mönster inom BookTok-gemenskapen och det kan ses som en riktlinje för hur innehåll “ska” se ut. Därmed kan det även ses som performativa handlingar kreatörer tar till för att framställa sig som BookTokers. Den visuella framställning upplevs även som feminint kodad; med detta menas att videoklippen innehar aspekter som ur ett stereotypiskt perspektiv tolkas som typiskt kvinnliga. I det första videoklipppet syns exempelvis rosa färger, ett pärlhalsband och kärleksromaner med kvinnliga huvudkaraktärer. Det andra videoklipppet följer samma mönster med tillämpandet av rosa färger och uppvisande av böcker med kvinnliga huvudkaraktärer. Genom att lägga vikt vid dessa aspekter upplevs kreatörerna identifiera sig som BookTokers vilka uppskattar sin femininitet och gärna ger uttryck för den.

Deltagande som meningsskapande process

Ovan nämnda performativa handlingar kan tänkas vara meningsskapande för samtliga kreatörer. Dessa handlingar är mer än bara tips och rekommendationer, de är också en del av ett identitetsskapande. Genom att delta och visa upp böcker de gillar och identifierar sig med kan kreatörer berätta för publiken vilken typ av person de är. Exempelvis visar en av kreatörerna upp böcker som faller under en variation av genrer, medan en annan främst visar

upp böcker som faller under fantasygenren. Genom dessa handlingar framställer de sig som en mångkunnig och varierad bokläsare, respektive en fantasyläsare. Själva handlingen att ge rekommendationer kan även i sig tänkas vara meningsskapande, då kreatörer genom detta kan fastställa att de läst specifika böcker och att de besitter en viss kunskap som ger dem rätten att uttrycka vad de tycker är bra, respektive dålig litteratur.

Hur BookTok-gemenskapen skapas och upprätthålls

Att identifiera varandra

Enligt Shibutani (1986) kan medlemmar i en social värld lätt identifiera varandra genom kriterier som inte nödvändigtvis är av intresse för utomstående individer. Som ovan nämnt är hashtaggar som inkluderar begreppet BookTok framträdande och genom tillämpning av sådana hashtaggar kan användare snabbt känna igen andra som känner till och är en del av gemenskapen. Detta leder oss vidare till ytterligare ett resonemang som Shibutani (1986:112) för, att medlemmar i en social värld utvecklar en egen diskurs med en unik vokabulär. Själva begreppet BookTok kan i sig tänkas vara unikt för gemenskapen då begreppet inte har någon betydelse för en utomstående, dessutom finns det mer specifika begrepp och akronymer som är säregna för gemenskapen. Exempelvis kan innebörden av begreppet “bookhaul” tänkas vara oförståeligt för en utomstående, åtminstone i en svensk kontext, men för en medlem i BookTok-gemenskapen är det direkt förståeligt att det rör sig om innehåll där nyinköpta böcker visas upp.

Medlemmar i gemenskapen kan även tänkas känna igen varandra genom innehållets utformning, då videoklipp publicerade av BookTokers ofta följer en liknande struktur. Två av de analyserade videoklippen under detta tema inleds med en sekvens där kreatören använt sig av fysisk rekvisita i bild och sedan lagt in text vilken fungerar som titel för innehållet. Sedan följer sekvenser där fysiska böcker visas upp i kombination med kortare text som beskriver dess handling. Innehållet upplevs vara konsekvent utformat med publiken i åtanke och det är möjligt att tänka sig att kreatörerna lagt ner mycket tid på att skapa innehållet, vilket i viss mån upplevs vara ett “krav” för att bli accepterad som BookToker. Som tidigare konstaterat är innehåll skapat av BookTokers ofta i hög grad performativt, men det är även krävande produktionsmässigt (Dezuanni et al., 2022:370). Enligt Dezuanni et al. (2022) lägger kreatörer ofta ner mycket tid och tankekraft på att skapa innehåll i syfte att attrahera en publik, och detta är ett sätt genom vilket den sociala världens gränser kommer till uttryck.

Att främja ungdomslitteratur

BookTok är en social värld konstruerad kring ett specifikt intresse: böcker och bokläsning. Enligt Shibutani (1986) kommer den här typen av social värld ofta till uttryck genom en selektiv mottaglighet för massmedia, och i vårt insamlade material är det möjligt att utläsa ett genomgående mönster av att kreatörer visar upp och föredrar ungdomslitteratur. Denna gemensamma selektiva konsumtion kan tänkas vara ytterligare en av grundstenarna som sätter gemenskapens gränser och därmed konstruerar den. Att just ungdomslitteratur är högt uppskattat inom BookTok-gemenskapen upplevs främst bero på att det är just ungdomar som utgör en större del av gemenskapens deltagare. Ytterligare faktorer som kan tänkas bidra till tillvändheten för ungdomslitteratur, även bland äldre deltagare, är att det är lättläst och nostalgiskt, vilket kan tänkas väcka ett gammalt intresse för läsning till liv. De böcker som ges utrymme inom gemenskapen har inte bara gemensamt att de faller under kategorin för

ungdomslitteratur, utan de kan även kategoriseras som populärlitteratur då böckerna riktar sig till och är populära hos en stor publik. Läsning av populär ungdomslitteratur upplevs sannolikt inte som svår eller tråkig på samma sätt som läsning relaterad till skolan ofta gör. Dessutom beskriver Paladines och Aliagas (2022:10) att innehåll publicerat inom digitala bokgemenskaper har en essens av genuinitet. Detsamma kan sägas om det innehåll vi analyserat, då det är producerat och publicerat av unga privatpersoner själva som utgår från egna personliga preferenser i sina bokrekommendationer. Att ungdomar och unga vuxna själva skapar innehåll kan tänkas bidra till att framställa bokläsning som attraktivt för en publik i samma ålder. Unga kreatörer och främjande av ungdomslitteratur är alltså grundläggande och avgörande för gemenskapens överlevnad och därmed en av gränserna som konstruerar BookTok.

BookTok-gemenskapens gränser

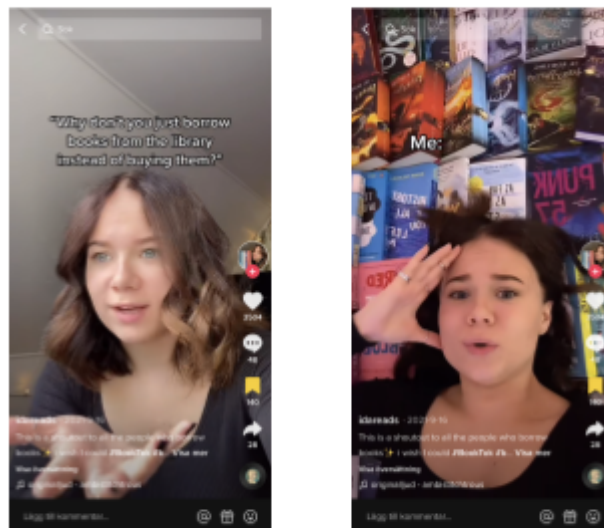
Utifrån synen på BookTok som en social värld kan gränserna för att innehåll ska kvalificeras som en del av gemenskapen utifrån vår analys tänkas vara att det ska beröra bokläsning, vara skapat av unga privatpersoner, vara genomtänkt producerat med fokus på den visuella estetiken och att det ska uppvisa uppskattning av ungdomslitteratur.

7.2.2 Läsupplevelser

Innehåll

Video 1: Varför lånar du inte bara böcker på biblioteket?

Bild 10. Varför lånar du inte bara böcker på biblioteket?

Skärmdumpar av två sekvenser från video 1 under temat läsupplevelser

I detta videoklipp iscensätter kreatören ett scenario kring att låna böcker på bibliotek. Videoklipppet inleds med att kreatörens ansikte syns centralt i bild där en text ovanför henne visas: "Why don't you just borrow books from the library instead of buying them?", samtidigt

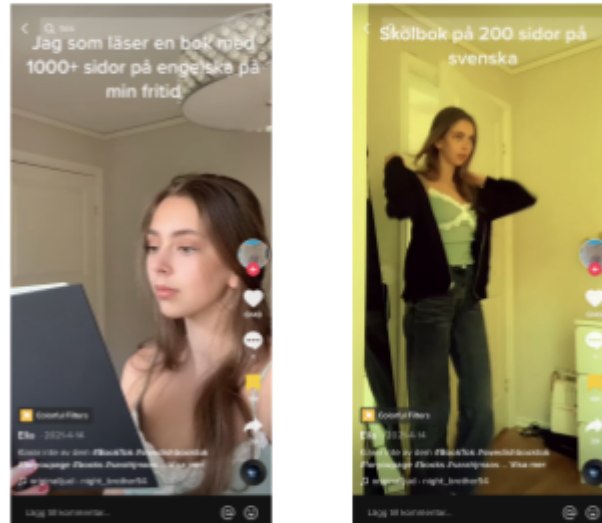

som hon mimar orden. Videoklipppet upplevs till en början vara inspelat framför ett fönster då kreatören är upplyst med ett starkt, kallt ljus, det klipps sedan till nästa sekvens där kreatören ligger ner mot en bakgrund av uppradade böcker. I denna sekvens syns även följande text ovanför henne: "Is that true I wasn't aware that was something a person could do" och kreatören mimar även dessa ord. Kreatören har valt att använda sig av ett sound och samtidigt som kreatören mimar orden kan man höra en man sjunga dem. I videoklippets andra sekvens syns en hel del färger bland de uppradade bokomslagen, i kontrast mot den tidigare, något färglösa sekvensen.

I detta videoklipp framställs böcker till stor del som materiella ting att köpa och äga. Det centrala som förmedlas i videoinnehållet är att kreatören inte lånar böcker på bibliotek utan hon köper de böcker hon vill läsa. Ljudet där mannen sjunger "Is that true I wasn't aware that was something a person could do" upplevs förmedla att det för kreatören är otänkbart att låna böcker på bibliotek och att det inte är något hon gör. Kreatören har även nyttjat beskrivningen där hon skriver "This is a shoutout to all the people who borrow books ✨ I wish I could". Orden "I wish I could" ändrar videoklippets innebörd något, då de ger intrycket att kreatören ändå hade velat låna böcker på bibliotek men att något stoppar henne. Att hon alltid köper böcker kan utifrån detta tolkas som ett problem, möjligtvis då det i längden blir dyrt. Videoklipppet upplevs förmedlas i en humoristisk kontext i och med kreatörens kroppsspråk och ansiktsuttryck, samt den generella trenden av att skapa humor med hjälp av sounds på TikTok.

Video 2: Jag som läser en bok med 1000+ sidor på engelska

Bild 11. Jag som läser en bok med 1000+ sidor på engelska

Skärmdumpar av två sekvenser från video 2 under temat läsoplevelser

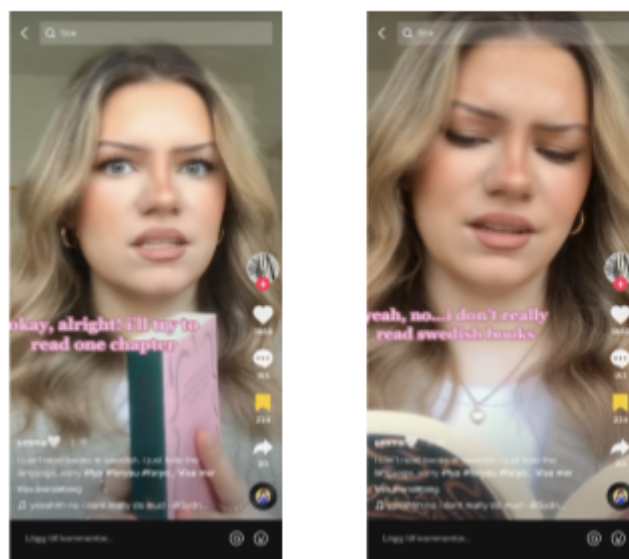
Kreatören i videon förmedlar på ett humoristiskt och relaterbart sätt att läsning på fritiden är en helt annan grej än läsning i skolan. Videoklipppet är kort och endast uppdelat i två sekvenser. I den första sekvensen håller kreatören i en svart bok, och hennes sätt att röra ögonen illustrerar att hon läser den. Kreatören har även adderat en text vilket lyder "Jag som

läser en bok med 1000+ sidor på engelska på min fritid”. Hon befinner sig i ett kallt rum, med gråa väggar, vitt tak, en vit dörr och en stor taklampa. I slutet av sekvensen vänder sig kreatören om i riktning mot dörren med en blick som kan uppfattas som förvånad eller nästintill chockartad, samtidigt som hon fortfarande håller boken i handen.

I videoklippets andra sekvens kommer samma kreatör in genom den dörr hon tidigare riktat blicken mot. Hon har inte längre bara ett linne på sig, utan bär istället en stor, svart hoodie. Hon tar på sig luvan och går med raska steg ur bild. Ljuset blinkar i olika färger, och klippet är filmat i slowmotion. Kreatörens bestämda steg och uppdragna luva indikerar att hon är missnöjd. Tankar som väcks utifrån hennes sätt att gestalta handlingen kan antingen vara en skoltrött elev, alternativt en elev som inte bryr sig om skolan. Precis som i föregående klipp har kreatören valt att förklara handlingen genom ord. I denna sekvens valde hon att skriva “Skolbok på 200 sidor på svenska”, och typsnittet, färgen, placeringen och storleken är densamma som i föregående klipp. Kreatören har även valt att använda sig av ett trendigt sound genom hela videon, och hon har filmat videon i takt till musiken i soundet. I beskrivningen står det “Klarar inte av dem” följt av hashtaggar som #BookTok, #swedishbooktok, och #books.

Video 3: Jag läser inte svenska böcker

Bild 12. Jag läser inte svenska böcker

Skärmdumpar av två sekvenser från video 3 under temat läsoplevelser

I denna TikTok-video visas en rätt hårt sminkad tjej med stylat hår på nära avstånd som ger uttryck för att hon bara läser böcker på engelska, trots att hon är svensk. Tjejen håller upp en bok med framsidan riktad mot sig, vilket gör att publiken endast får en glimt av bokens rosa baksida. I videon mimar tjejen till ett sound samtidigt som en text i rosa färg med mörkrosa konturer syns något längre ner i bild. Textens rosa färg upplevs genomtänkt då den matchar bokens rosa baksida. Orden som uttalas i soundet skiljer sig från det som kreatören valt att

skriva i text. I den första sekvensen av videon öppnar och stänger hon boken samtidigt som texten säger “yeah, no... I don't really read swedish books”, parallellt med att soundet i bakgrunden istället säger “yeah, no... I don't really do mud”. Under meningens sista ord riktar hon boken mot åskådaren, som att hon ger tillbaka boken, för att demonstrera att hon tilldelats en bok skriven på svenska vilket hon inte vill läsa. I nästa sekvens visas samma tjej i närbild i en snarlik vinkel där hon mimar till soundets andra mening. En ny text visas i bild, men mer åt höger och i endast vit färg utan konturer. Även den vita färgen upplevs genomtänkt då det förekommer vita färger i videon, bland annat hennes tröja. Den nya vinkeln och textfärgen markerar att hon intagit en ny roll, där hon enligt texten säger “but... you're swedish” parallellt med att soundet uttalar något annat.

Videon fortsätter därefter demonstrera en konversation mellan kreatören och andra människor som ifrågasätter hennes val att inte läsa svenskspråkiga böcker. I videons sista sekvens mimar hon till soundets sista mening och säger enligt texten: “okay, alright! I'll try to read one chapter”. Denna text markerar att hon ska försöka läsa ett kapitel i en bok på svenska. Medan hon mimar till meningens öppnar hon boken hon hållit i för att visualisera att hon aktivt ska försöka läsa en boks kapitel på svenska. I videons beskrivning har kreatören skrivit: “I can't read books in swedish. i just hate the language..sorry” följt av hashtaggar som #BookTok, #bookworm och #reading.

Tolkning

Hur kreatörerna framställer sig som BookTokers

Att framställa sig som en BookToker

Under temat läsoplevelser framställer sig samtliga kreatörer inom vårt urval som BookTokers genom att på olika sätt visa upp fysiska böcker. Likt kreatörerna under temat rekommendationer använder sig kreatörerna även under detta tema av hashtaggar i videobeskrivningarna, där #BookTok, #swedishbooktok och #reading är de mest återkommande. Genom den performativa handlingen att tillämpa dessa hashtaggar talar kreatören om för publiken att denne identifierar sig med BookTok-gemenskapen. Enligt Dezuanni et al. (2022) kan deltagande på BookTok tolkas som performativa handlingar genom vilka kreatörer kan skapa och framställa sig själva som BookTokers. I de tre videoklippena ovan framkommer tre olika typer av BookTokers som respektive kreatör framställer sig som: engelskläsende BookToker, BookToker som värdesätter böckers materiella form och feminin BookToker.

Att framställa sig som en engelskläsende BookToker

Att framställa sig som engelskkunnig bokläsare finner vi vara en återkommande performativ handling bland svenska kreatörer under detta tema. Kreatören av det tredje videoklippen illustrerar tydligt och explicit att hon hellre läser böcker på engelska än svenska, trots att hon själv är svensk. Detta genom att använda ett engelsktalande sound för att sedan aktivt skriva in egna meningar som indikerar att hon inte läser böcker på svenska. Detta tolkar vi som en tydlig performativ handling där kreatören berättar för publiken att hon är en BookToker som identifierar sig med engelskspråkig litteratur. Denna performativa handling tolkas peka på att kreatören framställer sig som en flerspråkig BookToker, och att vara kunnig i engelska utan att vara engelsk modersmålstalare kan ses som meriterande och statusfyllt. Kreatören av det

andra videoklippen framställer sig också som en engelskkunnig BookToker genom att måla upp ett scenario där hon enkelt kan läsa en lång bok på engelska på fritiden, men inte en kort bok på svenska i skolan. Kreatören av det första videoklippen visar inte genom explicita handlingar att hon läser böcker på engelska, men å andra sidan har hon skrivit text på engelska i videoklippen, använt ett sound med engelskt tal och visat upp böcker med engelska titlar. Genom dessa performativa handlingar kan denne kreatör också tänkas framställa sig som en svensk BookToker som läser böcker på engelska. Att framställa sig som en engelskläsende BookToker kan även tänkas handla om att vilja vara en del av den större internationella BookTok-gemenskapen vars deltagare kommunicerar med det engelska språket.

Att äga böcker

I det första videoklippen målar kreatören upp ett scenario där det framkommer att hon alltid köper de böcker hon vill läsa och aldrig lånar dem på bibliotek. Genom detta framställer hon sig inte bara som en BookToker utan även som en BookToker som värdesätter böckers materiella form, vilket indikerar att just köpa och samla på böcker är en del av hennes läsaridentitet. Detta går i linje med Dezuanni et al. (2022:370) resonemang om att innehåll inom digitala bokgemenskaper inte alltid är konstruerat för att specifikt främja läsning, utan det kan vara konstruerat kring ägande och samlande. Att skapa sin identitet på BookTok sker inte enbart genom läsning av böcker, utan även genom ägande. Trots att kreatören inte explicit nämner läsning i videoklippen framkommer det genom hennes ägande av böcker att hon har ett stort intresse för ungdomslitteratur. En stor del av de böcker som syns i videoklippen är fantasyserier för ungdomar och genom den performativa handlingen att placera just dessa böcker i bild framställer sig också kreatören som en BookToker vilket uppskattar ungdomsromaner. Denna handling gör det möjligt för kreatören att konstatera, både för henne själv och publiken, vilken typ av BookToker hon är.

Att framställa sig som en feminin BookToker

Kreatören av det tredje videoklippen under detta tema kan, likt kreatörerna under föregående tema, tänkas positionera sig som en BookToker vilket föredrar att framställa sitt innehåll som feminint. I videoklippen är det kreatören själv, en tjej, som visas i närbild. Hon är relativt hårt sminkad och har långt, lockigt och välstylat hår. Smycken som örhängen och halsband syns också i bild. Boken som visas i bild har en rosa baksida riktad mot åskådaren och texten som kreatören lagt in i videon är antingen vit eller har rosa nyanser. Dessa former av rekvisita och performativa handlingar kan tolkas vara av feminina drag, alltså kan kreatören tänkas framställa sig och identifiera sig som en feminin BookToker. Kreatörerna av de resterande två videoklippen uppvisar inte feminina drag i samma utsträckning. Kreatörerna i bild har visserligen nagellack och smycken i form av ringar och är lätt sminkade, men det upplevs inte vara i lika stort fokus som i den tredje videon. Dessutom går dessa videoklipp i mer neutrala färger i både bild och text, därför uppfattas de inte värdesätta femininitet i sitt innehåll i lika hög grad som den tredje kreatören.

Hur BookTok-gemenskapen skapas och upprätthålls

Att identifiera varandra

Medlemmar i den sociala världen kan även inom detta tema tänkas identifiera varandra genom tillämpningen av hashtaggar, då flera olika hashtaggar som inkluderar begreppet

BookTok syns i videoklippens beskrivningar. Användning av hashtaggar kan därmed sägas vara grundläggande för gemenskapens existens eftersom det är genom dem som medlemmar i gemenskapen kan hitta varandra.

Under detta tema finner vi ett genomgående mönster gällande videoklippens innehållsmässiga utformning. I videoklippen målar kreatörerna med hjälp av bild, text och ljud upp scenarier som uttrycker bok- och läsrelaterade upplevelser med en humoristisk vinkel. Den här typen av humoristiskt innehåll kan ge upphov för en igenkänningsfaktor bland mottagare med samma intresse för bokläsning. När publiken ser innehållet och relaterar till det, leder det till interaktion individer emellan i form av gillningar och kommentarer. Enligt Shibutani (1986) är det just mänskliga relationer och kommunikation mellan deltagare som ligger till grund för den sociala världen. Skildringar av läsupplevelser som ger upphov för interaktion kan alltså i hög grad tänkas bidra till att deltagare upplever att de är en del av ett socialt sammanhang. Att vara en del av och ingå i ett socialt sammanhang har i tidigare forskning lyfts som just ett av de behov som bidragit till uppkomsten av digitala bokgemenskaper. I Paladines och Aliagas (2022:4) studie där de undersökte BookTube visade det sig att samtliga respondenter anslutit sig till gemenskapen för att uppfylla ett behov av att dela med sig av läsupplevelser med andra, och enligt Perkins (2017:355) har läsning gått från att vara en självständig aktivitet till att istället fungera som ett socialt evenemang.

Två gemensamma värderingar

Shibutani (1986) lyfter att deltagare i en social värld som grundar sig i ett intresse för en viss typ av massmedia ofta delar liknande värderingar och genom våra analyser uppenbarar sig två gemensamma värderingar bland deltagarna i den sociala världen BookTok. I en övervägande majoritet av de videoklipp som analyserats sammantaget för hela undersökningen syns en eller flera fysiska böcker i bild. I kombination med första videoklippen där kreatören betonar att hon aldrig lånar böcker på bibliotek kan vi utläsa en tillgivenhet till böckers materiella form och värde. Att köpa och äga böcker i dess fysiska form upplevs vara en central handling bland kreatörer på BookTok, vilket vi bland annat ser exempel på i "bookhaul"-formatet under föregående tema. Det verkar finnas en stolthet i att visa att man äger egna exemplar av böcker, vilket delvis kan tänkas handla om att kunna visa att man äger vissa böcker för att genom det kunna bevisa för andra deltagare att man är en värdig BookToker som har koll på vilka böcker man "ska" läsa.

Den andra gemensamma värderingen som var möjlig att utläsa är att en stor del av svenska deltagare på BookTok föredrar engelskspråkig litteratur. Att visa upp och prata om böcker på engelska kan därmed tänkas vara en av gränserna för BookTok-gemenskapen. Det är även viktigt att betona att detta inte upplevs vara en av BookToks mest essentiella gränser utan det finns även innehåll som lägger vikt vid svensk litteratur och som accepteras i gemenskapen.

BookTok-gemenskapens gränser

Utifrån analysen av de tre videoklippen under temat läsupplevelser visar det sig att innehåll för att kvalificeras som en del av BookTok ska använda hashtaggar som inkluderar begreppet BookTok, de ska inkludera en igenkänningsfaktor, de ska lägga vikt vid böckernas fysiska form och böckerna ska gärna vara engelskspråkiga.

8. Slutdiskussion

I följande kapitel lyfts de slutsatser och reflektioner som studiens resultat gett upphov för. Vidare avslutas kapitlet med en reflektion kring arbetsprocessen samt förslag för framtida forskning.

8.1 Slutsatser

Syftet med studien var att undersöka fenomenet BookTok i en svensk kontext för att förstå hur det, som en gemenskap, bidrar till att främja och framställa bokläsning som attraktivt. Detta har besvarats med hjälp av fyra frågeställningar: (1) *Vilken typ av innehåll publicerar svenska BookTokers?*, (2) *Hur framställs bokläsning som attraktivt i innehållet publicerat av svenska BookTokers?*, (3) *Hur framställer sig gemenskapens kreatörer som BookTokers?* och (4) *Hur skapas och upprätthålls BookTok-gemenskapen?*

Tidigare studier som undersökt BookTok har bidragit med värdefull kunskap om fenomenet och varför det kommit till. Detta främst ur en anglosaxisk kontext och utan ett djupare intresse för hur BookTok fungerar som en gemenskap där ungdomar har möjlighet att ge uttryck för den egna identiteten. Utifrån detta grundar sig studiens teoretiska utgångspunkter i *Performativity Theory*, för att identifiera de handlingar som konstruerar BookTok-identiteter, och *Social Worlds*, för att identifiera de handlingar som konstruerar och upprätthåller BookTok-gemenskapen. Inledningsvis genomfördes en övergripande tematisering och sedan en djupgående analys av två funna teman utifrån det teoretiska ramverket.

Utifrån resultatet av studiens övergripande tematisering var det möjligt att identifiera fem innehållsliga teman: *rekommendationer*, *läsupplevelser*, *inbjudande innehåll*, *textuellt innehåll* och *dramatiserat innehåll*. Dessa teman tillhandahåller oss med en överblick över innehåll som publiceras inom den svenska BookTok-gemenskapen och bidrar därmed till att besvara studiens första frågeställning. Vi fann även att videoklipp där BookTokers ger rekommendationer och skildrar sina läsupplevelser är den typen av innehåll under hashtaggen #swedishbooktok som uppnår högst antal visningar och gilla-markeringar.

Genom analysen av hur bokläsning framställs som attraktivt i innehåll publicerat av svenska BookTokers framkommer det att en övervägande majoritet av kreatörerna lägger stor vikt vid innehållets estetiska utformning. Videoklippen är konsekvent och genomtänkt utformade och följer ofta en tydlig struktur. Ett genomgående mönster är att videoklippen inleds med en sekvens där text fungerar som en titel för innehållet och där visuella element som text, rekvisita och dekaler kombineras på ett vis som skapar ett estetiskt tillfredsställande uttryck, vilket kan tänkas inge en inbjudande och attraktiv bild av bokläsning.

I studiens andra del framkom ett antal gemensamma performativa handlingar bland svenska BookTok-kreatörer. För att framställa sig som BookTokers visas fysiska böcker upp, hashtaggar som inkluderar begreppet BookTok används, och en kärlek för bokläsning uttrycks. Utifrån analysen med utgångspunkt i ramverket för *Performativity Theory* framkom det även att kreatörer framställer sig som olika typer av BookTokers där pålitlig-, engelskläsande- och feminin BookToker varit mest framträdande, och dessa kan tänkas vara en del av ett större identitetsskapande.

Utifrån analysen med utgångspunkt i ramverket för Social Worlds framkom det att hashtaggar även är grundläggande för själva gemenskapens existens, då det är genom hashtaggar som gemenskapens deltagare kan identifiera varandra. Utöver detta finner vi en rad andra faktorer som konstruerar och upprätthåller BookTok-gemenskapen: innehåll skapat av ungdomar, uppskattning av ungdomslitteratur, innehåll med igenkänningsfaktor, genomtänkt producerat innehåll med fokus på visuell estetik, uppskattning av böckers materiella form och uppskattning av engelskspråkig litteratur.

8.2 Reflektioner kring resultaten

Under arbetet med studien har flera intressanta och tankeväckande aspekter observerats. I arbetet med tematiseringen framkom det att flera av våra fynd går i linje med resultat från Mergas (2021) studie och de återkommande teman hon formulerat. Det är framförallt två av Mergas (2021:4) teman som vi återfunnit i vår analys; *rekommendationer* och *läsupplevelser*. Rekommendationer och läsupplevelser kan således sägas vara den form av innehåll som är vanligast förekommande inom gemenskapen. Rekommendationer upplevs dessutom, utifrån den genomförda tematiseringen, vara det bredaste temat då kärnan i majoriteten av det analyserade innehållet är att just rekommendera böcker på olika vis. Att rekommendationer tar så pass stor plats kan tänkas bero på att BookTok-gemenskapen ger upphov för att kreatörer vill dela tips med andra läsintresserade. Att kreatörer uppmanar och inspirerar publiken till att läsa böcker bekräftar även att BookTok bidrar till att främja bokläsning.

Utifrån studiens resultat kan vi konstatera att den estetiska utformningen av innehåll publicerat inom den svenska BookTok-gemenskapen är ytterligare en faktor som bidrar till att framställa bokläsning som attraktivt. Detta går i linje med resonemang från Thomas (2021) som observerat att Bookstagram-kreatörer lägger stor vikt vid att innehållet ska vara estetiskt tillfredsställande. I bilder publicerade på Bookstagram placeras böcker ofta centralt i bild omgivna av rekvisita, både fysisk och digitalt, och färg och belysning anpassas efter böckernas omslag (Thomas, 2021). Den här typen av genomtänkta utformning där bland annat färgval anpassas för att matcha den eller de böcker som visas upp återfinns vi i innehåll från BookTok. Däremot skiljer sig användningen av rekvisita något mellan de olika bokgemenskaperna, då vanligt förekommande rekvisita i innehåll publicerat på Bookstagram är varma drycker i kombination med cafémiljöer. Fysiska naturmiljöer är också återkommande och används ofta som bakgrund när böcker visas upp på Bookstagram, vilket skiljer sig från innehåll publicerat på BookTok där kreatörer istället använder sig flitigt av digital rekvisita i form av dekaler. Dessa dekaler föreställer vanligtvis figurer som böcker och hjärtan men också grönska som växter och blommor. BookTok-kreatörer kan därmed till exempel sägas skapa en naturnära miljö med hjälp av natur- och växtrelaterad rekvisita, medan Bookstagram-kreatörer istället placerar böcker direkt i en fysiskt naturnära miljö, exempelvis genom att en bok fotograferas omgiven av höstlöv eller mot bakgrund av havet (Thomas, 2021:5).

Utifrån tidigare forskning var det möjligt att konstatera att de två digitala bokgemenskaperna BookTube och Bookstagram till viss del skiljer sig åt. BookTube fungerar som ett utrymme för sociala mötesplatser där individer kan interagera med varandra utifrån intresset för böcker och läsning samt utveckla egna läsaridentiteter. Bookstagram lägger istället större vikt vid visuell kreativitet och estetisk framställning som tillämpas för att måla upp en positiv och

lockande bild av bokläsning. Utifrån vår studies resultat anser vi att BookTok kan sägas vara ett mellanting där stor vikt läggs vid den visuella estetiken samtidigt som det är ett utrymme för social interaktion individer emellan.

Genom att analysera det insamlade materialet utifrån ramverket för Performativity Theory kunde vi utläsa flera läsaridentiteter som kommer till uttryck genom performativa handlingar, däribland pålitlig-, engelskläsende- och feminin BookToker. Feminina inslag har funnits vara ett genomgående mönster och nästintill alla videoklipp som analyserats är skapade av kvinnliga kreatörer. Detta kan tänkas bero på att kvinnor spenderar mer tid på bokläsning än män (Johnsson-Smaragdi & Jönsson, 2006:522), och således kan tänkas ha ett större intresse att ingå i en bokrelaterad gemenskap. Tidigare forskning indikerar dessutom att kvinnor använder sig av TikTok i högre grad än män (Bucknell Bossen & Kottasz, 2020:472). Att BookTok är en gemenskap som till stor del utgörs av kvinnliga deltagare upplever vi skapar ett utrymme där det är accepterat och uppskattat att ge uttryck för femininitet. Dessa feminina drag kommer bland annat till uttryck genom typiskt feminina attribut i videoklippens visuella utformning, men också genom ett fokus på den känslomässiga aspekten av bokläsning. Detta kan kopplas till det resonemang Merga (2021:8) för om att många ungdomar främst anknyter till böcker genom den emotionella respons de framkallar. Under analysarbetet kunde vi observera ett mönster av att kreatörer uppmuntrar till bokläsning genom att förmedla vilken känsla en specifik bok framkallar eller genom att framhäva att bokläsning åstadkommer anknytning till deras känsloliv. Utifrån resultaten av vår studie kan vi instämma med Mergas (2021:8) resonemang: deltagare i BookTok-gemenskapen lägger vikt vid den emotionella respons som bokläsning framkallar. Därmed kan BookTok sägas vara ett utrymme där det är okej för ungdomar att uttrycka känslor och diskutera dem med andra, något som ur ett generaliserande perspektiv kan tänkas vara mer accepterat bland kvinnor än män. Detta indikerar en undersökning genomförd på uppdrag av den ideella organisationen Under Kevlaret (2022) år 2021 som besvarades av 1000 svenska killar och unga män i åldrarna 13 till 28, och som visade att var tredje respondent aktivt hindrar sig från att visa känslor inför andra för att inte framstå som svag.

Att diskutera och interagera med andra individer är ytterligare en aspekt som observerats och BookTok är ett utrymme som gör det möjligt för ungdomar att engagera sig i bokläsning på ett sätt som både inkluderar identitetsskapande och socialt umgänge. Detta resonemang går i linje med Perkins (2017) och Paladines och Aliagas (2022) som båda beskriver att läsning kommit att bli en social aktivitet och att digitala bokgemenskaper kan ses som sociala processer. Att det rör sig om social interaktion individer emellan framkommer bland annat genom att kreatörer väljer att ställa frågor till publiken vilket ger upphov för diskussioner kring böcker och läsoplevelser i videoklippens kommentarsfält. Själva processen att delta och framställa sig själv inför andra individer ser vi också som en social sådan, och i enlighet med Dezuanni et al. (2022) resonemang finner vi att deltagare genom performativa handlingar skapar egna BookTok-identiteter. Performativa handlingar kommer bland annat till uttryck genom vilka böcker deltagare väljer att visa upp, hur de värderar specifika böcker och vilka miljöer de väljer att filma i. Vi finner även att identitetsskapandet i vissa fall sträcker sig utanför själva läsningen, exempelvis genom tillämpning av musik. Dessutom kan det identitetsskapande som äger rum på BookTok ur vissa aspekter tänkas vara meningsskapande för kreatören även utanför gemenskapen och plattformens gränser. Att framställa sig som en BookToker som föredrar engelskspråkig litteratur kan exempelvis tänkas vara en del av större tillvändhet till engelskspråkig media i allmänhet. Att framställa sig själv och skapa en identitet som andra kan uppfatta är extra viktigt för just ungdomar som ofta upplever en

längtan efter att passa in och bli sedda (Jarman et al., 2020). Att uttrycka preferenser och åsikter genom deltagande i BookTok-gemenskapen kan således tänkas bidra till att stärka självbilden och säkerheten i individens omvärldsuppfattning.

BookTok kan tänkas sätta bokläsning i ett större perspektiv vilket kommuniceras med hjälp av format som är välbekanta och enkla för ungdomar som växt upp med digitala medier att förstå. Genom att tillämpa former för innehåll som är typiska för sociala medier, såsom vloggar och hauls, sätts böcker, som bland ungdomar kan ses som gamla och tråkiga, in i en ny modernare kontext. Därmed tillgodoser gemenskapen ungdomar med läsfrämjande innehåll på ett familjärt och underhållande vis. Sammantaget kan vi säga att resultatet av vår studie indikerar att det krävs mer än bara böcker i sig för att locka ungdomar till läsning. När kampanjer för läsfrämjande genomförs från vuxet håll, där de förmedlar till ungdomar att de måste läsa, kan det möjligtvis upplevas som tomma ord som inte ger dem ett svar på varför det är givande för dem på individnivå. Nyckeln till att få ungdomar att läsa idag verkar istället vara att sätta det i ett större sammanhang utifrån vilket det är möjligt att förstå läsning som en del av livet och den egna identiteten. Detta gör BookTok på ett attraktivt vis genom att ungdomar själva producerar läsfrämjande budskap i form av underhållande medieinnehåll.

Vår förhoppning var att denna studie ska bidra till att uppbringa en större och djupare förståelse för vilken roll digitala gemenskaper som tar plats på sociala medieplattformar spelar för ungdomar. Efter att ha genomfört våra analyser kan vi konstatera att studien indikerar att digitala gemenskaper kan spela en stor roll i ungdomars liv och även påverka handlingar i livet utanför internet. Vi anser att BookTok är ett tydligt exempel på detta och att den här typen av digitala gemenskaper för med sig flera positiva konsekvenser. De bidrar till social kontakt och självutveckling, och kan även bidra till att ungdomar inspireras varandra på hälsosamma vis. I detta fall till bokläsning vilket i sin tur för med sig en rad positiva konsekvenser som är viktiga för ungdomars sociala och kognitiva utveckling (Johnsson-Smaragdi & Jönsson, 2006).

8.3 Reflektioner kring arbetet

Under studiens gång har vi observerat flera viktiga aspekter som bidrar till en ökad förståelse för hur BookTok kan komma att främja bokläsning hos ungdomar. Vi upplever en ökad medvetenhet om hur stor påverkan en social medieplattform som TikTok faktiskt har på sina användare och att den makten kan nyttjas med goda intentioner. Viktigt att poängtera är att vi som genomfört studien exponerats för BookTok-gemenskapen privat och således har en viss grundkunskap och bild av fenomenet, vilket ger upphov för risken att dessa förutfattade meningar påverkat våra tolkningar. Ytterligare en faktor som gett upphov för svårigheter är att vi är tre personer som genomfört studien. För att motverka fel och skillnader i hur vi tolkat analysmaterialet har en tydlig guide och ett analyschema utformats för studien. Vi har även arbetat tätt tillsammans och kontinuerligt under arbetets gång stämt av och diskuterat våra tolkningar med varandra. Således upplever vi risken att detta ska ha påverkat resultatet som liten.

En annan faktor som vi efter att ha genomfört studien upplever kan ha påverkat dess resultat är de genomförda urvalen. Samtliga videoklipp som analyserats är hämtade från innehåll publicerat under en och samma hashtag, #swedishbooktok. Detta kan ha begränsat och smalnät av den representation som analysmaterialet ger av gemenskapen. Å andra sidan är

detta den BookTok-hashtag som används allra mest av svenska deltagare och kan sägas vara en benämning för den svensk BookTok-gemenskapen.

Efter att ha genomfört studien kan vi uttala oss om mönster och aspekter av det insamlade innehållet publicerat på TikTok under hashtaggen #swedishbooktok. Utifrån den tidigare forskning om digitala bokgemenskaper som vi tagit del av är vi av uppfattningen att samtliga digitala bokgemenskaper som tar plats på sociala medieplattformar består av liknande element och har liknande drag. Vi anser därför att flera aspekter av studien kan tänkas gälla för till BookTok-gemenskapen i stort, och vissa även till digitala bokgemenskaper generellt. Exempel på sådana aspekter är att den svenska BookTok-gemenskapen fungerar som ett socialt utrymme eller att de flesta av gemenskapens deltagare är kvinnor.

8.4 Vidare forskning

Studien och dess resultat ger upphov till flera viktiga frågor av relevans för framtida forskning inom medie- och kommunikationsvetenskapen. BookTok och digitala bokgemenskaper i stort är fortfarande ett relativt outforskat område i europeisk kontext, vilket innebär att det krävs vidare forskning för att det ska vara möjligt att uttala sig om fenomenet och dess konsekvenser på en mer generell nivå. Vidare forskning kan förslagsvis genomföras i form av intervjustudier med fokus på deltagare och publikens egna upplevelser och uppfattningar om BookTok-gemenskapen. Detta skulle bidra till ökad förståelse för vad det är som driver ungdomars deltagande i digitala bokgemenskaper och vad som lockar dem till bokläsning.

Ytterligare innehållsanalyser är också av relevans, förslagsvis med ett breddat urval av videoklipp eller genom att inkludera ytterligare aspekter av gemenskapen såsom kommentarsfält, vilket skulle bidra till en ännu djupare inblick i BookTok som en social gemenskap där individer interagerar med varandra.

En aspekt vi anser vara av intresse att undersöka vidare är att en starkt övervägande majoritet av gemenskapens deltagare är kvinnor. Detta för att öka förståelsen för hur man kan öka graden av läsning bland unga killar, men också för att undersöka vidare hur gemenskapen fungerar som ett tryggt utrymme för unga tjejer och vilken roll det kan tänkas spela för dem.

Att graden av bokläsning är låg bland svenska ungdomar är ett faktum och i och med utvecklingens negativa konsekvenser menar vi att det är ett samhällsproblem. Därför anser vi att det är av stor vikt att fortsätta undersöka lösningar som kan bidra till att främja läsning. Att BookTok och andra bokgemenskaper har sin grund i den digitala sfären innebär dessutom att de är under ständig förändring vilket ger upphov för behov av kontinuerlig forskning.

Referenser

- Barad, Karen. 2007. *Meeting the Universe Halfway: Quantum Physics and the Entanglement of Matter and Meaning*. Durham, NC: Duke University Press.
- Braun, Virginia., & Clarke, Victoria. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101.
<https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- Bucknell Bossen, Christina., & Kottasz, Rita. (2020). Uses and gratifications sought by pre-adolescent and adolescent TikTok consumers. *Young consumers*, 21(4), 463-478.
<https://doi.org/10.1108/YC-07-2020-1186>
- Butler, Judith. (1999). *Gender trouble feminism and the subversion of identity*. New York: Routledge.
- Dezuanni, Michael., Reddan, Bronwyn., Rutherford, Leoni., & Schoonens, Amy. (2022). Selfies and shelfies on #bookstagram and #booktok – social media and the mediation of Australian teen reading. *Learning, Media and Technology*, 47(3), 355-372.
- Dylman, Alexandra S., Blomqvist, Emilia., & Champoux-Larsson, Marie-France. (2020). Reading habits and emotional vocabulary in adolescents. *Educational Psychology*, 40(6), 681-694. <https://doi.org/10.1080/01443410.2020.1732874>
- Ekström, Mats & Bengt Johansson (red.) (2019). *Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Esaiasson, Peter., Gilljam, Mikael., Oscarsson, Henrik., Towns, Ann., & Wängnerud, Lena. (2017). *Metodpraktikan : konsten att studera samhälle, individ och marknad* (5 uppl.). Stockholm : Wolters Kluwer.
- Fernandez, Peter. (2022). TikTok and the future of discovery. *Library Hi Tech News*, 39(9), 1-5. DOI: 10.1108/LHTN-08-2022-0097
- Guiñez-Cabreras, Nataly., & Mansilla-Obandos, Katherine. (2022). Booktokers: Generating and sharing book content on TikTok. *Communicar*, 30(71), 113-123.
- Institutionen för journalistik, medier och kommunikation. (2021, 13 december). *Medier, publik och användning*. Göteborgs Universitet.
<https://www.gu.se/forskning/medier-publik-och-anvandning>
- Internetstiftelsen. (2020, 29 april). *Vad är TikTok och hur fungerar det?*
<https://internetstiftelsen.se/podd/%20dumma-fragor-om-internet/vad-ar-tiktok-och-hur-fungerar-det/>
- Internetstiftelsen (2020). Sociala medier har ökat under pandemin. Hämtad 2022-11-15 från <https://svenskarnaochinternet.se/rapporter/svenskarna-och-internet-2020/sociala-medier/7-av-10-av-de-mellan-12-15-ar-anvande-tiktok-i-forsta-kvartalet-2020/#aldrar-tiktok-twitch>

- Internetstiftelsen. (2022). *Svenskarna och internet 2022*. Hämtad 2022-10-23 från <https://svenskarnaochinternet.se/rapporter/svenskarna-och-internet-2022/>
- Jarman, Hannah K., Marques, Mathew D., McLean, Siân A., Slater, Amy., & Paxton, Susan J. (2020). Motivations for Social Media Use: Associations with Social Media Engagement and Body Satisfaction and Well-Being among Adolescents. *Journal of Youth and Adolescence*, 50(12), 2279-2293. <https://doi.org/10.1007/s10964-020-01390-z>
- Jerasa, Sarah., & Boffone, Trevor. (2021). BookTok 101: TikTok, Digital Literacies, and Out-of- School Reading Practices. *Journal of Adolescent & Adult Literacy*, 65(3), 219–226.
- Johnsson-Smaragdi, Ulla., & Jönsson Annelis. (2006). Book Reading in Leisure Time: Long Term changes in young peoples' book reading habits. *Scandinavian Journal of Education*, 50(5), 519-540. <https://doi.org/10.1080/00313830600953600>
- Kulturrådet. (u.å.). *Läsfrämjande*. <https://www.kulturradet.se/i-fokus/lasframjande/>
- Litteraturutredningen. (2012). *Läsandets kultur* (SOU 2012:65). Elanders Sverige AB. <https://www.regeringen.se/49bb95/contentassets/8475aba8d50a4ad6881b13474004351a/lasandets-kultur-hela-dokumentet-sou-201265>
- Merga, Margaret K. (2021). How can Booktok on TikTok inform readers' advisory services for young people? *Library and Information Science Research*, 43(2), 1-10.
- Middleton, Stuart. (2022). For You? Using TikTok to Teach Key Content. *Management Teaching Review*, 7(3), 226–235. <https://doi.org/10.1177/23792981221096871>
- Miller, Vincent. (2020). *Understanding Digital Culture* (2 uppl.). SAGE.
- Organisation for Economic Cooperation and Development. (2016) *Low-Performing Students: Why they fall behind and how to help them succeed*. (1996-3777). OECD Publishing. https://www.oecd-ilibrary.org/education/low-performing-students_9789264250246-en;jsessionid=QINKM3IJF5RdJ68D-wBoilTBS4XD5nZPYAVItSfp.ip-10-240-5-24
- Paladines, Lenin., & Aliagas, Cristina. (2022). Literacy and literary learning on BookTube through the lenses of Latina BookTubers. *Literacy*, 1-11. <https://doi.org/10.1111/lit.12310>
- Perkins, Kathryn. (2017). The Boundaries of BookTube. *The Serials Librarian*, 73(3-4), 352-356. <https://doi.org/10.1080/0361526X.2017.1364317>
- Schellewald, Andreas. (2022). Theorizing “Stories About Algorithms” as a Mechanism in the Formation and Maintenance of Algorithmic Imaginaries. *Social media + society*, 8(1), x-x. <https://doi.org/10.1177/20563051221077025>
- Shibutani, Tamotsu. (1986). *Social Processes. An Introduction to Sociology*. Berkeley: University of California Press.

- Skolverket. (2022, 27 januari). *Stärk elevers språkliga förmåga*.
<https://www.skolverket.se/for-dig-som-.../skolbibliotekarie/stark-elevers-sprakliga-fomaga>
- Statens medieråd. (2021). *Ungar och medier 2021* (2001-6840).
<https://www.statensmedierad.se/rapporter-och-analyser/material-rapporter-och-analyser/ungar--medier-2021>
- Statens medieråd. (2005). *Ungar och medier 2005* (1102-447X).
<https://www.statensmedierad.se/rapporter-och-analyser/material-rapporter-och-analyser/ungar--medier-2005>
- Statista. (2022, 22 augusti). *Average daily time spent on social media worldwide 2012-2022*.
<https://www.statista.com/statistics/433871/daily-social-media-usage-worldwide/>
- Sveningsson, Malin. (2001). *Creating a Sense of Community*. [Doktorsavhandling, Linköpings Universitet].
- Teo, Timothy. (2013). An initial development and validation of a Digital Natives Assessment Scale (DNAS). *Computers & Education*, 67, 51–57.
 doi:10.1016/j.compedu.2013.02.012
- Thomas, Bronwen. (2021). The #bookstagram: distributed reading in the social media age. *Language Sciences*, 84, 1-10. <https://doi.org/10.1016/j.langsci.2021.101358>
- Thompson, John B. (2020). Mediated Interaction in the Digital Age. *Theory, Culture & Society*, 37(1), 3-28. DOI: 10.1177/0263276418808592
- TikTok. (u.å.). *Föräldräguide*. Hämtad 2022-11-16 från
<https://www.tiktok.com/safety/sv-se/guardians-guide/>
- Under Kevlaret. (2022). *Hellre Tabasco än känslor: en rapport om killars mentala hälsa och svårigheter att uttrycka känslor*. Kantar Public.
- Van Dijck, José., & Poell, Thomas. (2013). Understanding Social Media Logic. *Media and Communication*, 1(1), 2-14. DOI: 10.12924/mac2013.01010002
- Vaterlaus, J. Mitchell., & Winter, Madison. (2021). TikTok: an exploratory study of young adults' uses and gratifications. *The Social Science Journal*, (ahead of print), 1-20.
<https://doi.org/10.1080/03623319.2021.1969882>
- Wiederhold, Brenda K. (2022). BookTok Made Me Do It: The Evolution of Reading. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 25(3), 157-158. DOI: 10.1089/cyber.2022.29240.editorial
- Yang, Yang., & Ha, Louisa. (2021). Why People Use TikTok (Douyin) and How Their Purchase Intentions Are Affected by Social Media Influencers in China: A Uses and Gratifications and Parasocial Relationship Perspective. *Journal of Interactive Advertising*, 21(3), 297-305. <https://doi.org/10.1080/15252019.2021.1995544>

Zulli, Diana., & Zulli David James.. (2022). Extending the Internet meme: Conceptualizing technological mimesis and imitation publics on the TikTok platform. *New media & society*, 24(8), 1872–1890.
<https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1177/1461444820983603>

Bilagor

Bilaga 1

Analysschema för frågeställning 3 och 4

1. Innehåll - bildbeskrivning

- 1.2 Vad är videoklippets handling?
- 1.3 Finns det text i videoklipppet? Isåfall vad?
- 1.4 Vilka färger syns i videoklipppet?
- 1.5 Vilket ljud används i videoklipppet?

2. Tolkning

2.1 Med utgångspunkt i Performativity Theory:

- 2.1.1 Hur framkommer det att kreatören är läsintresserad?
- 2.1.2 Hur framkommer det att kreatören identifierar sig med BookTok-gemenskapen/som en BookToker?
- 2.1.3 Framkommer det att kreatören identifierar sig som en viss typ av BookToker?
- 2.1.4 Framkommer det att kreatören besitter specifika kunskaper eller färdigheter om bokläsning?
- 2.1.5 På vilket sätt reproducerar kreatören sin position inom gemenskapen genom videoinnehållet?

2.2 Med utgångspunkt i Social Worlds:

- 2.2.1 Hur kan BookTok-gemenskapens deltagare känna igen och identifiera varandra?
- 2.2.2 Hur sätts gränser för gemenskapen?
- 2.2.3 Finns det en selektiv mottaglighet för massmedia (litteratur) bland deltagarna?
- 2.2.4 Finns det gemensamma värderingar bland deltagarna?
- 2.2.5 Finns det ett gemensamt språk bland gemenskapens deltagare?